

Valtakunnallisen päättökokeen tarpeellisuus taloushallinnon tradenomeille

Virpi Lehtonen

Tekijä Virpi Lehtonen	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Valtakunnallisen päättökokeen tarpeellisuus taloushallinnon tradenomeille	Sivu- ja liitesivumäärä 27 + 2
<p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää olisiko valtakunnallisella, tradenomeille tarkoitettulla, päättökokeella tarvetta. Kokeen avulla taloushallinnon tradenomit pääsisivät osoittamaan osaamisensa sekä ammattitaitonsa. Opinnäytetyö toimii myös osakatsauksena mitä muita tutkintoja ja kilpailuita on tarjolla. Tutkimukseen valittuja tutkintoja ja kilpailuita voidaan hyödyntää taloushallinnon tradenomien päättökokeen suunnittelussa. Tutkimus rajattiin koskemaan taloushallinnon tradenomeja ja tutkittaviksi valittiin Patentti- ja Rekisterihallituksen, Keskuskauppakamarin, Taloushallintoliiton ja Finanssialan tutkinnot sekä Taitaja-kilpailu.</p> <p>Taloushallinto on käsitteenä laaja, mutta yleisesti ottaen taloushallinnon alle kuuluvat kaikki yrityksen toimintaan liittyvät talouden asiat. Taloushallinnon ammattilaisen tulee hallita sekä sisäisen että ulkoisen laskentatoimen tehtäviä ja näihin kuuluvat muun muassa kirjanpito, tilinpäätös, palkkahallinto, verotus, budjetointi, katetuotto- ja kustannuslaskenta sekä yrityksen rahoitussuunnitelman laatiminen. Näiden lisäksi taloushallinnon osajalta vaaditaan henkilökohtaisia ominaisuuksia kuten paineensietokykyä, asiakaspalveluhenkisyttä, rehellisyyttä, tarkkuutta, tiimityöskentelytaitoja, uskallusta kysyä, positiivista asennetta, ohjelmistotaitoja ja halua oppia uutta. Ala elää muutoksessa ja siinä pitää mennä mukana. Tärkeää on päivittää taidot ja osaaminen jatkuvasti ajan tasalle, esimerkiksi erilaisten kokeiden ja kilpailuiden avulla.</p> <p>Tutkimus toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena tutkimuksena Webropol ohjelmiston avulla. Tutkimustulokset kerättiin Taloushallintoliiton Tili- ja veropäivillä paperilomakkeiden avulla, ja sähköisesti lähettämällä kyselytutkimus 100 eri tilitoimistoon. Yhteensä vastauksia saatiin 106. Tulokset käsiteltiin ja analysoitiin Microsoft Office Excelin avulla.</p> <p>Kyselyyn vastanneista suurin osa oli merkonomeja (33,3 %) tai tradenomeja (35,3 %) ja 2/3 oli työskennellyt yli 16 vuotta tai yli kirjanpidon tehtävissä. Vastaajista keskimääräistä useampi työskenteli pien-, keskisuuri- ja suuryrityksissä. Työntekijän kolme tärkeintä ominaisuutta olivat halu oppia uutta, luotettavuus ja asiakaspalveluhenkisyys. Valmiista vaihtoehdoista vähiten tärkeinä pidettiin tiimityöskentelytaitoja, rehellisyyttä ja ahkeruutta. Työntekijän osaamista arvioitaessa, tärkeimmiksi nousivat kirjanpito, arvonlisä- ja tuloverotus sekä tilinpäätöksen osaaminen – vähiten tärkeinä pidettiin budjetointia ja kannattavuusseurantaa. Valtakunnallisen päättökokeen tarpeellisuutta kysyttäessä, vastaajista 2/3 pitivät päättökoetta tarpeellisenä.</p> <p>Tutkimus osoitti, että päättökokeelle olisi tarvetta. Päättökokeen tehtävien tulisi perustua tutkimuksessa esiin tulleisiin taitoihin ja ominaisuuksiin. Päättökokeen suunnittelussa Taitaja-kilpailu voisi parhaiten toimia esimerkkinä, sen huomioidessa kilpailun tärkeys niin oppilaiden, koulujen kuin muiden sidosryhmien näkökulmasta.</p>	
Asiasanat Päättökoe, taloushallinto, tradenomi, tutkinto, testi, kilpailu.	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoite ja aihe	1
1.2	Opinnäytetyön rajaus ja rakenne.....	2
2	Taloushallinto.....	3
2.1	Kirjanpito.....	3
2.2	Taloushallinnon osaaja	4
3	Patentti- ja rekisterihallituksen sekä Keskuskauppakamarin tutkinnot	7
3.1	HT-, KHT- ja JHT – tutkinnot.....	7
3.2	Kokeiden sisältö ja yleiset edellytykset.....	8
3.3	Laillistettu kiinteistönvälittäjä ja Laillistettu vuokrahuoneiston välittäjä	9
4	Taloushallintoliiton tutkinnot	10
4.1	KLT-tutkinto	10
4.2	Palkkahallinto tilitoimistossa.....	11
5	Finanssialan tutkinnot.....	12
5.1	Finanssialan perusteet ja vakuutusutkinto (VTS).....	12
5.2	Ylempi vakuutusutkinto (YVTS).....	12
5.3	Sijoituspalvelualan ammattitutkinnot	13
5.4	CEFA ja CIIA tutkinnot	13
6	Taitaja - kilpailu	15
6.1	Taitaja - kokeet	15
6.2	Taitaja-kilpailun rakenne	16
6.3	Taloushallintoalan kilpailutehtävät.....	17
7	Tradenomin taloushallinto-osaamisen testaaminen	18
7.1	Tutkimuksen tavoitteet, rajaus ja kohdejoukko	18
7.2	Tutkimusmenetelmä.....	18
7.3	Kyselylomakkeen runko ja aineiston kerääminen	19
7.4	Validiteetti ja reliabiliteetti.....	19
7.5	Taustatiedot.....	20
7.6	Työntekijän tärkeimmät ominaisuudet	22
7.7	Työntekijän osaaminen	24
7.8	Valtakunnallinen päättökoe	25
8	Pohdinta.....	26
8.1	Opinnäytetyöprosessi ja oma osaaminen.....	27
	Lähteet	28
	Liitteet.....	33
	Liite 1. Kuvaaja opinnäytetyössä esitellyistä tutkinnoista	33
	Liite 2. Kyselylomake.....	34

1 Johdanto

Tänä päivänä taloushallintoalan työntekijältä vaaditaan koko ajan enemmän. Työn sisältö sekä sen tekeminen elävät jatkuvassa muutoksessa digitalisoitumisen ja sähköisen kehityksen myötä. Työtä ei välttämättä tehdä perinteisesti yhdessä työpaikassa, tiettyinä kellonaikoina, vaan työnteko voi tapahtua etäpisteissä normaalin työajan ulkopuolella. Työtehtävät, työaika ja asiakkaan odotukset ovat muuttuneet – niin myös taloushallinnon osaajien arjessa.

Usean asian osaaminen ja hallitseminen ovat läsnä koko ajan. Kouluttautuminen on tärkeä osa urakehitystä ja monilla aloilla onkin nähtävissä erilaisia testejä ja kokeita joiden avulla saavutetut taidot voidaan osoittaa, koulussa hankitun tutkinnon lisäksi.

Kirjanpitäjät kuuluvat taloushallinnon osaajiin ja työn tulevaisuus mietityttää alalla työskenteleviä. Jarmo Leppilampi kuitenkin toteaa Varsinais-Suomen yrittäjien artikkelissa, että kirjanpitäjien työ ei tule loppumaan koskaan. (Varsinais-Suomen yrittäjät, 2014.) Työn tekeminen voi muuttua peruskirjausten kirjaamisesta enemmän asiakaslähtöiseen ja asiakkaita ohjaavaan toimintaan ja muutoksessa tulee elää mukana. Työnkuva muuttuu, mutta itseään kehittämällä ja kouluttamalla voidaan saavuttaa enemmän ammattitaitoa, jonka avulla työn tekeminen helpottuu. Osana tätä kehitystä voidaan pitää eri kokeiden ja tutkintojen avulla osoitettu osaaminen.

1.1 Opinnäytetyön tavoite ja aihe

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää olisiko tarpeellista luoda tradenomeille suunnattu valtakunnallinen päättökoe, jonka avulla taloushallinnon tradenomit pääsisivät osoittamaan taitonsa. Tänä päivänä monilla aloilla voi jatkokouluttua tai osoittaa osaamisensa erilaisten testien ja kokeiden avulla, mutta tradenomeille vastaavaa koetta ei ole olemassa. Testin avulla taloushallinnon tradenomit voisivat osoittaa osaamisensa erilaisia tehtäviä suorittamalla, joko työelämää tai jatko-opiskeluja varten. Työntajat ja koulut voisivat hyödyntää saatuja koetuloksi työntekijä- ja oppilasvalinnoissaan. Opinnäyte toimii samalla katsauksena, mitä erilaisia testejä ja tutkintoja taloushallinnon osaajille on (Liite 1. Kuvaaja opinnäytetyössä esitellyistä tutkinnoista). Tämän opinnäytetyön avulla selvitetään mitkä asiat ovat tärkeitä tämän päivän taloushallinnon työssä ja mitä asioita taloushallintoalan tradenomien kokeessa tulisi testata niin henkilökohtaisten ominaisuuksien kuin työn osaamisen kannalta.

1.2 Opinnäytetyön rajaus ja rakenne

Opinnäytetyö rajattiin selvittämään mitä tämän päivän taloushallinnon osaajalta vaaditaan ja mitä muita testejä ja kokeita tällä hetkellä on. Valitut tutkinnot ja kilpailut rajattiin koskemaan taloushallintoalan ja finanssialan tutkintoja, mutta mukaan otettiin myös Laillistettu Kiinteistövälittäjäkoe ja laillistettu vuokravälityskoe sekä Taitaja-kilpailu (Liite 1. Kuvaaja opinnäytetyössä esitellyistä tutkinnoista). Sisäisen tarkastajan tutkinto rajattiin työstä pois. Opinnäytetyön valitut tutkinnot ja kilpailut on kuvattu työssä mahdollisimman laajasti, jotta niistä saatua tietoa voidaan hyödyntää taloushallinnon tradenomien koetta suunniteltaessa. Osa tämän hetkisistä tutkinnoista taloushallintoalan osaajille, kuten KHT ja JHT ovat kokeneet muutoksia tämän vuoden alusta ja työssä käydään läpi nämä muutokset.

Työn ensimmäisessä kappaleessa esitellään johdanto, opinnäytetyön tavoite ja aihe sekä opinnäytetyön rajaus ja rakenne. Toinen kappale käsittelee taloushallintoa niin käsitteiden kuin sen alalla toimivien työntekijöiden vaatimusten kautta. Kolmannessa kappaleessa tutustutaan Patentti- ja rekisterihallituksen ja Keskuskauppakamarin tarjoamiin tutkintoihin ja neljäs kappale perehtyy Taloushallintoliiton tutkintoihin. Viides kappale kertoo Finanssialan tutkinnoista ja kuudes kappale Taitaja-kilpailusta. Seitsemännessä kappaleessa perehdytään työn tutkimukseen ja siitä saatuihin tuloksiin Ms Office Excel taulukoiden avulla. Viimeinen kappale on pohdinta, jossa kerrotaan työn aikana tehdyistä havainnoista ja kerrotaan päädyttyihin johtopäätöksiin. Samassa kappaleessa arvioidaan opinnäytetyöprosessia ja omaa osaamista. Liitteenä löytyvät kuvaaja eri tutkinnoista ja tutkimuskysymykset.

2 Taloushallinto

Taloushallinto on käsitteenä hyvin laaja. Yleisesti ottaen taloushallinnon alle kuuluvat kaikki yrityksen toimintaan liittyvät talouden asiat. Taloushallinto voidaan kuitenkin jakaa neljään pienempään ala-kategoriaan: konsernitilinpäätös, tilinpäätös, kirjanpito ja sisäinen laskentatoimi. (Ajankohtaista.)

Yrityksen koostuessa useasta yrityksestä, konsernitilinpäätös koskee kaikkien näiden yritysten yhteistä kirjanpitoa. Konsernitilinpäätös eroaa tavallisesta kirjanpidosta siten, että se eliminoi kirjauksia jotka voisivat tulla kirjatuksi kahdenkertaisina, esimerkiksi yritysten keskinäisessä kaupankäynnissä. Kirjanpito ja tilinpäätös sisältävät tositteiden käsittelemistä, erilaisten maksu-, osto- ja myyntitapahtumien käsittelemisen, verotuksen hoitamisen ajallaan ja itse kirjausten ja tilinpäätöksen tekemistä. Osana yrityksen taloushallintaa on ymmärtää yrityksen toiminnan seuraamista erilaisten kannattavuuslaskelmien avulla. Lukujen avulla suunnitellaan yrityksen tulevaisuutta ja ne toimivat yrityksen johdon tukena päätösten tekemisessä. Sisäisen laskentatoimen luvut eivät ole laissa määrätty vaan ne toimivat yrityksen sisällä sen kannattavuutta kuvaten. (Ajankohtaista.) Ulkoinen laskentatoimi tarkoittaa liikekirjanpitoa, jonka tehtävänä on kirjata yrityksen ja sen sidosryhmien välisiä liiketapahtumia. Liikekirjanpito kertoo myös yrityksen taloudellisen tilan ja yrityksen tuottaman voiton rahoittajille ja omistajille tilinpäätöstietojen avulla. (Taloussanomien.)

Taloushallinto on muuttunut vuosien aikana laaja-alaisemmaksi ja on huomattavissa, että lakisääteisen kirjanpidon, palkanlaskennan, veroasioiden hoitamisen, rahoituksen laskeamisen ja yrityskauppakonsultoinnin sekä erilaisten sähköisten palveluiden lisäksi, yritykset toivovat entistä monipuolisempia palveluita. Laaja-alaisempi neuvonta ja konsultointi kasvavat tulevaisuudessa entisestään ja verosuunnittelu on jatkuvasti tärkeämmässä osassa yrityksen toimintaa. Erilaisten raporttien saaminen myös lisääntyy tulevaisuudessa. (Taloushallintoliitto, 2015g.)

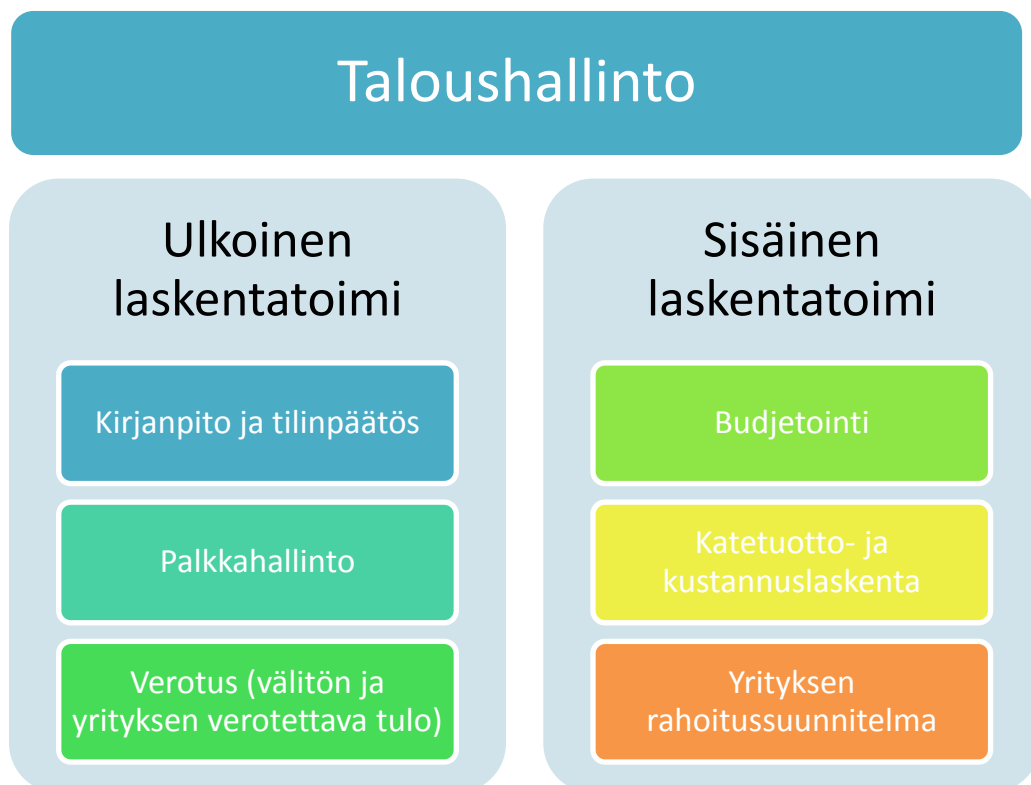
2.1 Kirjanpito

Kirjanpito koostuu useasta eri osa-alueesta. Kokonaisuus sisältää tietoja niin tuotoista kuin kuluista sekä omaisuudesta että veloista. Kirjanpitoa ohjaa Kirjanpitolaki. Lain mukaan kirjanpito tulee esittää erikseen määrättyllä tavalla, mutta tärkeintä on että tiedot ovat oikein ja niitä kirjatessa on noudatettu hyvää kirjanpitoa. Kirjanpito vaatii tietojen ja kuittien lajittelemisen sekä saadun tiedon viemisen sähköiseen järjestelmään ja erillisiin kirjanpitojärjestelmiin, joiden avulla varmistetaan että annetut tiedot ovat aukottomia ja ehyitä. Kirjanpidon avulla saadaan tuotettua laskelmia ja raportteja niin viranomaisille kuin muille

sidosryhmille, kuten omistajille tai yhteistyökumppaneille. Tiedon avulla voidaan tehdä yritystä koskevia päätöksiä, kun tiedetään yrityksen taloudellinen rakenne. (Taloushallintoliitto, 2015g.)

2.2 Taloushallinnon osaaja

Taloushallinnon osaajalta odotetaan enemmän kuin pelkkää numerotarkkuutta ja matemaattikkataitoja. Ala on tänä päivänä hyvin asiakaskeskeistä, mutta esimerkiksi kirjanpitäjän työ on monesti itsenäistä työskentelyä. Asiakkaiden hankkimiseen ja asiakassuhteiden ylläpitämiseen taloushallinnon osaajalta vaaditaan hyvää markkinointi- ja myyntiosaamista sekä hyviä asiakaspalvelutaitoja. Jotta asiakasta pystytään palvelemaan mahdollisimman laaja-alaisesti, on taloushallinnon osaajan vaatimuksina alalle soveltuvat opinnot ja liiketoiminnan sekä kirjanpidon lainalaisuuksien ymmärrys, sekä taito soveltaa lakia käytännössä. Sopivan työkokemuksen avulla voidaan vahvistaa jo koulusta saatuja oppeja. (Taloushallintoliitto, 2015a.) Taloushallinnon ammattilainen hallitsee sekä sisäisen että ulkoisen laskentatoimen tehtäviä. Ulkoinen laskentatoimi sisältää erilaisten yritysmuotojen kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatimisen sekä palkkahallinnon tehtävät. Verotuksen osalta on tärkeää osata välittömän verotuksen vaiheet sekä osata laskea yrityksen verotettava tulo. Sisäisen laskennan osalta on tärkeää, osata budjetoida ja laskea katetuotto- ja kustannuslaskelma sekä laatia yrityksen rahoitussuunnitelma. (Taitajamästare, 2016c.) (Kuva 1. Mitä on taloushallinto?)

Kuva 1. Mitä on taloushallinto? (Taitajamästare, 2016c.)

Kansainvälisyys on jatkuvasti kasvava osa yritysmaailmamme infrastruktuuria. Koko ajan suurempi osa asiakkaista sekä työtehtävistä voivat olla kansainvälisistä yrityksistä ja työnteko voi tapahtua muulla kuin Suomen kielellä. Näin ollen kielitaito sekä kulttuurierojen ymmärtäminen ja eri kulttuurien tapojen adaptoiminen ovat tärkeässä osassa tämän päivän taloushallinnon osaajan työstä. Nopeat muutokset vaativat työntekijöiltä kykyä sopeutua muutokseen lyhyelläkin aikavälillä. (Taloushallintoliitto, 2015a.)

Henkilökohtaisia ominaisuuksia ei tule unohtaa, sillä työ on paljon asiakaspalvelutyötä jolloin henkilökohtaisilla ominaisuuksilla kuten tilannetajulla, innostavuudella, viestintätaidoilla ja asenteilla on suuri merkitys asiakkaiden kohtaamisessa. Tilannetajun ja innostavuuden avulla voidaan varmistaa asiakkaiden palveleminen parhaalla mahdollisella tavalla ja näin voidaan varmistaa asiakassuhteen jatkuminen sekä onnistuneet asiakaskohtaukset tulevaisuudessakin. (Taloushallintoliitto, 2015a.)

Kirjanpitäjän työ on jatkuvasti muutoksessa uusien säännösten tai lakimuutosten vuoksi. Kirjanpitäjän on oltava valmis kehittämään itseään sekä hankkimaan ajantasainen ja uusin tieto. Työ voi olla kiireistä ja varsinkin tilinpäätösten aikaan töitä voi kasaantua paljon. Työn sujuvuuden ja jaksamisen kannalta tärkeäksi nousevat kyky oppia uutta, paineensietokyky, tietotekniikkataidot, yhteistyötaidot sekä tietojen ja taitojen ajan tasalla pitäminen. (Taloushallintoliitto, 2015a.)

Jarmo Leppiniemi toteaa Varsinais-Suomen Yrittäjä artikkelissa ”Kilpailu korostaa kirjanpitäjän tehtävän merkitystä” (Varsinais-Suomen yrittäjät, 2014), että kirjanpitäjät tulevat säilyttämään oman asemansa vaikka ala on muutoksessa sähköistymisen ja automaation vuoksi. Kirjanpitäjän työn luonne on muuttunut rutiinikirjausten tekemisestä konsulttina ja moni taitajana toimimiseksi, joka kantaa vastuun töistä. Kirjanpitäjän tulee ymmärtää lukuja ja tilinpäätöksiä sekä nähdä yhteys johon näitä tietoja voidaan hyödyntää. Leppiniemi kuvaa tämän päivän kirjanpitäjää: ”koulutettu, ajan tasalla pysyttelevä, asiakaspalvelun ja neuvottelemisen ammattilainen, vastuuntuntoinen, työnsä monipuolisen merkityksen ymmärtävä, myönteinen ja avulias työtoveri” (Varsinais-Suomen yrittäjät, 2014.) Ominaisuuksilla on tulevaisuudessa vielä enemmän painoarvoa, sillä työ muuttuu koko ajan vaativammaksi muun muassa kansainvälistymisen, rahoitusmarkkinoiden kehittymisen sekä veroasioiden muutosten vuoksi. Luotettavaa informaatiota kaivataan enemmän ja yritysten omistus hajaantuu, ja sijoittajien ja pääomarahoitajien määrä kasvaa. Muun muassa pankit ja luottolaitokset tarvitsevat yritysten tilinpäätöstietoja ja vastuun myötä, niiden tulee olla tehty oikein ja ne tulee tehdä oikea-aikaisina. Rutiinityö voidaan hoitaa automaatiolla, mutta kirjanpitäjän työ tulee vaatimaan kehittämistä ja soveltavaa raportointia sekä kon-

sultointia. Kontrollin ja vastuun tärkeys tulevat kasvamaan entisestään. (Varsinais-Suomen Yrittäjät, 2014.)

3 Patentti- ja rekisterihallituksen sekä Keskuskauppakamarin tutkinnot

Aikaisemman järjestelmän mukaan tilintarkastajan ammattitutkintoja olivat Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT) ja kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (HTM). (Aalto, 2015.) Tilintarkastajatutkintojärjestelmä koki kuitenkin uudistuksen vuonna 2016, kun tilintarkastusvalvonta siirtyi Patentti- ja rekisterihallitukselle (PRH). Uudistuksen myötä tutkinto muuttui niin, että ensimmäinen suoritettava osa on HT-tutkinto; tilintarkastusalan perustutkinto. Tutkinto antaa pätevyyden toimia tilintarkastajana, mutta perustutkinnon lisäksi voi erikoistua joko yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastuksiin (KHT-tutkinto) tai julkishallinnon ja – talouden tilintarkastuksiin (JHT-tutkinto). Jokaisen tutkinnon sisältö määräytyy Työ- ja elinkeinoministeriön asetusten mukaisesti ja PRH päättää kokeiden sisällöstä. (PRH, 2016i.)

3.1 HT-, KHT- ja JHT – tutkinnot

HT -tutkinto on tilintarkastusalan perustutkinto ja sen tehtävät painottuvat yhteisön ja sääntöjen sekä konsernin tilintarkastustehtäviin. Tutkintotehtävien avulla selvitetään myös hakijan valmiuksia hoitaa näitä tehtäviä itsenäisesti. Tutkinto jakaantuu kahteen eri osaan, joista ensimmäinen osa käsittelee hyvää kirjanpitoa ja hyvää tilintarkastustapaa. Toinen osa käsittelee tilintarkastuskertomusta ja tilintarkastajan muuta raportointia. Tutkintotehtävät ovat kirjallisia ja sisältävät myös tilintarkastajan lausuntojen ja todistusten laatimista sekä näiden tarkastusta. (PRH, 2016a.) HT -tutkinnon suorittamiseksi hakijalta vaaditaan alempaa korkeakoulututkintoa esimerkiksi kandin tai tradenomin tutkintoa. Korkeakouluopintojen on myös pitänyt sisältää opintoja tilintarkastuksesta ja laskentatoimesta, kauppa- ja taloustieteistä sekä oikeustieteistä. Opinnot hyväksytään myös silloin, kun ne on suoritettu täydennyskoulutuksena. (PRH, 2016h.) HT -tutkinnon suorittajan tulee osoittaa, että on tehnyt tilintarkastus- ja laskentatoimen työtehtäviä vähintään kolmen vuoden ajan, riippumatta siitä onko työ ollut yhtäjaksoista, mutta kuitenkin viimeisen kymmenen vuoden ajalta. (PRH, 2016f.) Jos hakijalta puuttuu korkeakoulututkinto, vaadittavat opinnot tai vaadittava käytännön kokemus voi vaihtoehtoinen tutkintopolku olla mahdollista. (PRH, 2016m.) HT -tutkinnon suorittanut tulee antaa oikeuden edessä HT -tilintarkastajan vakuutus, ennen kuin hän voi käyttää tilintarkastaja – ammattinimikettä. (PRH, 2016j.)

Perustutkinnon (HT) jälkeen on mahdollista suorittaa KHT tutkinto, joka antaa valmiuden erikoistua yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastuksiin; laatimiseen ja vaadittaviin toimenpiteisiin sekä muuhun raportointiin. Tutkinto hyödyttää niin yksilötasolla kuin yritystasolla; suurempien ja kansainvälisten yritysten tilintarkastustehtävissä. KHT-

tutkintoa varten tarvitaan ylempi korkeakoulututkinto esim. kauppatieteiden maisterin tutkinto tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK). (PRH, 2016d.) Erityisiä opintovaatimuksia (PRH, 2016i) eikä erillistä vaatimusta käytännön kokemuksesta ole (PRH, 2016f).

Uudistuksen koki myös JHTT-tutkinto joka sai uuden nimen JHT-tutkinto. JHT on KHT:n kaltainen erikoistumistutkinto, jonka suoritettua voi työskennellä julkishallinnon ja – talouden tai niihin rinnastettavissa tehtävissä. Järjestelmän uudistuksen myötä JHTT-tutkinnon suorittaneet voivat saada HT - ja JHT-tutkintojen pätevyyden myös siirtymäkokeen avulla. Koe on tarkoitettu kaikille joilla on JHTT- pätevyys tai kenen hyväksyminen on lakkautettu. (PRH, 2016b.) JHT-tutkintoa varten vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto esimerkiksi kauppatieteiden maisteri tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Opintojen osalta tulee olla suoritettuna julkissektorin opintoja; julkishallinnon laskentatoimi ja julkishallinnon sääntely asiakokonaisuuksia yhteensä 16 opintopisteen verran. Opintoja ei vaadita, jos on työskennellyt vähintään 18 kuukauden ajan julkishallinnon ja – talouden tarkastustehtävissä. (PRH, 2016h.) Muita käytännön kokemuksen vaatimuksia ei ole. (PRH, 2016f).

3.2 Kokeiden sisältö ja yleiset edellytykset

HT ja KHT-erikoistumistutkintokoe sisältää kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia tehtäviä joiden avulla selvitetään vastaajan tieto muun muassa hyvästä kirjanpito- ja tilintarkastustavasta. Sääntelyn osalta kysymyksiä voi olla sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja eri yhteisömuodoista. Myös tilintarkastukseen liittyvä muu sääntely on osa koealuetta. JHT-tutkintokoe sisältää edellä mainittujen lisäksi myös julkishallintoon ja julkistalouteen liittyviä tehtäviä. Koe on mahdollista tehdä suomen ja ruotsin kielellä, mutta koe voi sisältää tehtäviä, jotka tulee suorittaa englanninkielellä. (PRH, 2016e.) Ulkomaisille tilintarkastajille, jotka on hyväksytty ETA valtiossa, voidaan järjestää erityinen kelpoisuuskoe. Kelpoisuuskoe on osa tilintarkastajan ammattitutkinnosta, jonka PRH määrää. Koe sisältää kirjanpitoa, tilintarkastusta ja sääntelyyn liittyviä tehtäviä. Suorituskielenä on jos suomen tai ruotsin kieli, vaikka osa tehtävistä voi olla englannin kielellä. (PRH, 2016c.)

Tilintarkastajaksi haettaessa hakijan täytyy täyttää seuraavat vaatimukset: hakijan tulee olla täysivaltainen, luonnollinen henkilö, jolla ei ole edunvalvojaa. Hakija ei saa olla konkurssissa eikä liiketoimintakiellossa, eikä rajoitetusti toimintakelpoinen. Muutenkin hakijan täytyy osoittaa, että on sopiva tilintarkastajan tehtävään. Edellä mainittujen edellytysten tueksi hakijan täytyy toimittaa todistukset muun muassa siitä, ettei vireillä ole konkurssiasiaa, holhousasioiden rekisteriote ja rikosrekisteriote. (PRH, 2016l.)

PRH:n tarkoituksena on järjestää tilintarkastajatutkinnot vuosittain sekä valvoa tilintarkastuksen laatua. Patentti- ja rekisterihallitus pitää huolta myös tilintarkastajarekisteristä jotka perustuvat tilintarkastuslakiin. PRH valvoo myös tilintarkastajatutkintorekisteriä ja pitää huolta tilintarkastuksen ohjauksesta sekä sen kehittämisestä. PRH vastaa myös vastaava viranomaisena Suomessa osana tilintarkastusalan kansainvälistä valvontaa. (PRH, 2016g.)

Tilintarkastuslain siirtymäkaudella on mahdollista suorittaa jo aloitetut HTM, KHT tai JHTT tilintarkastuskokeet loppuun. Siirtymäkaudella on myös mahdollista suorittaa JHTT-tutkinto uuteen JHT-tutkintoon. Kokeet ovat kaksiosaisia ja ne järjestetään kerran vuodessa. (PRH, 2016k.)

3.3 Laillistettu kiinteistönvälittäjä ja Laillistettu vuokrahuoneiston välittäjä

Keskuskaupakamari järjestää valtakunnallisesti kaksi kertaa vuodessa Laillistettu Kiinteistönvälittäjä (LKV) ja Laillistettu vuokrahuoneiston välittäjä (LVV) kokeet kolmella eri paikkakunnalla; Helsingissä, Oulussa ja Tampereella. Alalla tapahtunut lakimuutos vaatii, että vuoden 2016 alusta vähintään puolella välitysliikkeen välittäjistä on oltava Keskuskaupakamarin välittäjäkokeessa ansaittu ammatillinen pätevyys; LKV- tai LVV-tutkinto. (Kaupakamari, 2015.)

Lakimuutos vaikutti siihen, että kokeet järjestettiin kolme kertaa vuonna 2015. Koetta ei ole koettu helpoksi ja kokeen läpäisee vain noin 30 % osallistujista. Vuoden 2015 viimeiseen kokeisiin osallistui 378 henkilöä, joista 368 LKV kokeeseen ja loput 10 LVV kokeeseen. LKV pätevyyden kokeeseen osallistuneista sai 99 henkilöä (27 %) ja kuusi (60 %) sai LVV pätevyyden. (Kaupakamari, 2015.) Kokeen aiempaan heikompaan menestykseen vaikutti varmasti se, että kyseessä oli viimeinen koe ennen muutosta ja näin ollen kokeessa oli suurempi osallistujamäärä kuin aiemmin. Osaltaan huonompaan tulokseen on myös voinut vaikuttaa osallistujien suurempi paine tulevista muutoksista ja näin ollen onnistuminen kokeessa.

4 Taloushallintoliiton tutkinnot

Taloushallintoliitto on tärkeä ja arvostettu yhteistyökumppani tilitoimistoille. Taloushallintoliitto tarjoaa jäsenilleen monipuolisia etuja aina arjen tuesta ja turvasta tilitoimiston auktorisointiin. Taloushallintoliiton auktorisointi on arvostettu osoitus uskottavasta ja luotettavasta tilitoimistosta. Taloushallintoliiton jäsenenä tilitoimistot saavat useita etuja kuten luvan käyttää auktorisointi tunnusta, tilitoimistoille kohdennettua tietoa, ilmaista neuvontaa kirjanpidon ja verotuksen kysymyksissä sekä apua markkinointiin ja näin myös näkyvyyttä asiakkaille. Taloushallintoliitolla on monipuolisesti koulutustarjontaa aina kirjanpidon eri tehtävistä KLT-tutkintoon saakka. Taloushallintoliitolle on tärkeää varmistaa laadukas toiminta ja koska ala ei ole säädelty, luodaan säännöllisten tarkastusten sekä valvonnan avulla luotettava ja uskottava kuva Taloushallintoliitosta sekä sen jäsenistä. (Taloushallintoliitto, 2015h.)

4.1 KLT-tutkinto

KLT-tutkinto on taloushallintoalan kirjanpidon ja laskentatoimen asiantuntijatutkinto, ja tutkintoa pidetään merkinä arvostetusta ammattitaidosta. Tutkinto on myös tarpeellinen silloin kun tilitoimisto haluaa hakea auktorisoiduksi Taloushallintoliiton jäseneksi. Tällöin toimistolla tulee olla vähintään yksi KLT-tutkinnon suorittanut vastuhenkilö. KLT-tutkinto on suunnattu henkilöille, joilla on vaadittu kaupallinen koulutus, mutta myös kokemusta alasta työelämän kautta. (Taloushallintoliitto, 2015e.) Tällä hetkellä Suomessa on noin 2 700 KLT-kirjanpitäjää. (Taloushallintoliitto, 2015d.)

Vaadittava kaupallinen koulutus on jakaantunut useampaan osioon. Tutkintoon tulevan henkilön tulee olla koulutukseltaan joko ylemmän tai alemman korkeakoulun suorittanut, ja suoritettu tutkinto on sisältänyt ulkoisen taloushallinnon opintoja. Opistotasoinen tutkinto riittää myös, jos suuntautumisena on ollut ulkoinen laskentatoimi. Ulkomaiset tutkinnot hyväksytään silloin, jos on mahdollista osoittaa, että tutkinto on antanut riittävät valmiudet suomalaisen taloushallinnon lainsäädännön ymmärtämiseen. Työelämävaatimuksena on esittää työkokemus kirjanpito- ja muista laskentatoimitehtävistä. Tutkintoon voidaan hyväksyä erityisestä syystä vaikka edelliset vaatimukset eivät täytyisikään. (Taloushallintoliitto, 2015e.)

Tili-instituuttisäätiö vastaa tentistä ja KLT-kirjan luovutuksesta. Kirjan saanut henkilö on oikeutettu käyttämään seuraavia nimityksiä suomeksi KLT-kirjanpitäjä tai pelkkää lyhennettä KLT, ruotsiksi EBR-bokförare, lyhennettä EBR tai englanniksi (Taloushallintoliitto, 2015e.) KLT-kirjan pitäminen vaatii kirjanhaltijalta jatkuvaa työtä. Työkokemus tulee osoit-

taa toimimalla taloushallinnon työtehtävissä jotka ylläpitävät hakijan kirjanpito- ja muita laskentatoimen työtehtävien taitoja. Koulutuksen osalta kirjan haltijan tulee osallistua useaan eri koulutukseen taitojen ylläpitämiseksi. Kolmen vuoden aikana kirjanhaltijan tulee osallistua vähintään kuuteen (6) eri koulutuspäivään. Jos kirjanhaltija toimii auktorisoidun kirjanpito toimiston vastaavana kirjanpitäjänä, tulee hänen osallistua vähintään yhdeksään (9) eri koulutuspäivään. Koulutuksen sisällön tulee kuitenkin vaihdella ja jatkuvan tiedon ja taidon ylläpitämisen lisäksi tulisi valita vähintään neljä (4) koulutuspäivää, jotka sisältävät uutta tietoa liikekirjanpidosta ja johdon laskentatoimesta sekä välittömästä ja välillisestä verotuksesta ja yritysjuridiikasta. (Taloushallintoliitto, 2015l.)

Kirja on voimassa vain toistaiseksi ja kirjan voimassaoloa tulee hakea joka kolmen vuoden välein. Kirjasta pitää myös maksaa vuosittain Tili-instituuttisäätiön vahvistama ylläpito-maksu. Jos hakemusta ei toimiteta ajoissa, tai vaaditut edellytykset eivät täyty, voi Tili-instituuttisäätiö antaa KLT-kirjanpitäjälle huomautuksen tai varoituksen ja pahimmassa tapauksessa lakkauttaa KLT-kirjan voimassaolon. (Taloushallintoliitto, 2015e.)

4.2 Palkkahallinto tilitoimistossa

Toinen Taloushallintoliiton koulutusohjelmasta on Palkkahallinto tilitoimistossa TAL-PHT-koulutusohjelma (Taloushallintoliitto, 2015d). Palkanlaskenta on tärkeä osa yrityksen toimintaa. Palkanlaskijan tulee olla huolellinen, asiantunteva ja kouluttaa itseään jatkuvasti ylläpitääkseen ammattitaitoansa. Suuri osa yrityksistä ulkoistaa palkanlaskennan ja alasta on tullut kasvava liiketoiminta-alue tilitoimistoille. (Taloushallintoliitto, 2015f.)

PHT-koulutus on tarkoitettu henkilöille, jotka työskentelevät palkanlaskennan parissa, sillä koulutus ei sisällä palkanlaskennan peruslaskentaa. Koulutus keskittyy lisäämään palkanlaskennan juridista puolta, joiden avulla koulutuksen suorittanut oppii hakemaan tarvittavaa tietoa ja soveltamaan lakia käytännössä. (Taloushallintoliitto, 2015j.)

PHT-koulutus on jaettu 10-tasoon, joista viimeinen taso (10) on asiantuntija. Koulutus rakentuu lähipäivistä, etätehtävistä, projektityöstä ja tentistä. Koulutuksen avussa kaikille jaetaan PHT-kansio, johon kerätään saatua tietoa kurssin ajalta. Projektityön avulla koetaan opitut asiat ja sovelletaan opittuja asioita käytännössä. (Taloushallintoliitto, 2015i.) Kurssin ja tentin läpikäymisen jälkeen on oikeus käyttää lyhennettä PHT (Taloushallintoliitto, 2015f).

5 Finanssialan tutkinnot

Finanssiala tarjoaa mahdollisuutta tulla alan ammattilaiseksi useista eri lähtökohdista. Ala ei koostu pelkästään yhdestä ammattiryhmästä, vaan usean eri ammattiryhmän osaajista. Finanssialan parissa työskentelevät voivat tulla alalle suoraan koulusta erikoistuttuaan finanssialan opintoihin. Alan opintoja tarjoavat merkonomi-, tradenomi- sekä kauppatieteiden maisterintutkinto, jolloin peruskauppatiede opintojen lisäksi voi valita rahoitus-, sijoitus-, ja vakuutusalan koulutuspolkua. Finanssialan keskusliitolla (FINA) on myös omia koulutuksia ja uraportaali ”Keep It Rolling”, josta löytää kaiken tarpeellisen aina finanssialan opiskelusta työelämässä kehittymiseen asti. (Finanssiala, 2016a)

Finanssiala tarjoaa myös koulutuksia rahoitus- ja vakuutusosalalla. Koulutukset ovat finanssialan perusteet, vakuutustutkinto VTS ja YVTS, sijoituspalvelututkinto APV 1 ja APV 2, analytikkotutkinnot CEGA ja CFA ja kansainvälinen sijoitusalan ammattitutkinto CIIA. Koulutukset eivät kuulu opetushallituksen alaiseen tutkintojärjestelmään. (Finanssiala, 2016a)

5.1 Finanssialan perusteet ja vakuutustutkinto (VTS)

Finanssialan perusteet on rahoitus- ja vakuutusalan ammattitutkinto. Kurssi muodostuu kahdesta pakollisesta osiosta Asiakkuuksien hoitaminen ja Finanssi- ja vakuutusosalalla toimimisesta sekä kahdesta vapaasti valittavasta osiosta. Kurssi suoritetaan verkossa ja se on avoin kaikille. (Finanssiala, 2016b)

Vakuutustutkinto VTS on omaehtoinen tutkintomuoto vakuutusosalalla työskenteleville tai alalle aikoville. Tutkinto antaa kattavat tiedot vakuuttamisen periaatteista ja vakuutuksiin vaikuttavasta lainsäädännöstä. Tutkimus valmentaa ymmärtämään niin vakuutusalan taloudellisen merkityksen kuin palveluiden markkinoinnin tärkeyden. Opinnot perehdyttävät sosiaalivakuutuksen periaatteisiin että -muotoihin. Tutkimus soveltuu myös alalla pitempään työskennelleille mahdollistamalla tietojen ajan tasalla pitämisen sekä ammatillisen pätevyyden osoittamisen. Tutkinnon voi suorittaa jo alalla työskentelevä tai alalle aikova. Tutkinto suoritetaan itsenäisesti ja sen suorittaminen kestää noin 2-3 vuotta, mutta maksimiaika sen suorittamiselle on 4 vuotta. (Finva, 2016a)

5.2 Ylempi vakuutustutkinto (YVTS)

Ylempi vakuutustutkinto, YVTS on tarkoitettu jo alan parissa työskenteleville. Tutkinto suoritetaan oman työn ohessa ja sen avulla vahvistetaan omaa osaamista, mutta myös omien työtehtävien substanssiosaamista. Tutkinto on arvostettu niin työntekijöiden kuin työnanta-

jien keskuudessa luomalla vakuutusalan asiantuntijoita. Tutkinto sisältää asiantuntijuuteen liittyviä opintoja, oman tiedon jakamista, työtapojen ja tiedon analysoimista, uusien työtapojen adaptoimista, tiedon ja lainsäädännön syvempää ymmärtämistä ja soveltamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitojen parantamista mutta myös verkostoitumisen koko alan asiantuntijoiden kanssa. (Finva, 2016b.)

5.3 Sijoituspalvelualan ammattitutkinnot

APV tutkinnot (APV 1 ja APV 2) ovat sijoituspalvelualan ammattitutkintoja. Tutkinnot ovat Finanssialan Keskusliiton auktorisoimia ja jokaisella järjestön jäsenyrityksessä sijoituspalvelutehtävissä työskentelevällä tulee olla APV 1 tutkinto. APV 1 tutkinto on ensisijaisesti suunnattu asiakaspalvelutehtävien parissa työskenteleville sijoituspalvelijoille. Vaativissa asiantuntija- ja/tai esimiestehtävissä työskenteleville suunnattu APV 2 tutkinto antaa laajemmat osaamisalueet tehtävien hoitamiseen. Tutkinto soveltuu myös henkilöille jotka työskentelevät sijoituspalveluiden valvontatehtävissä. Finanssialan keskusliitto suosittelee vaativissa tehtävissä työskenteleville sijoitusneuvojan tutkintoa sijoituspalvelututkinnon lisäksi. (APV tutkinnot, 2015.)

APV tutkinnot koostuvat samalla tavalla. Opinnot sisältävät viisi eri kokonaisuutta liittyen eri osaamisalueisiin. Tutkinnot suorittanut perehtyy kansantalouteen ja rahoitusmarkkinoihin sekä yritystalouteen. Sijoittamisen osalta keskitytään eri sijoitustuotteisiin ja sijoittamiseen sekä sijoituspalveluiden tarjontaa koskevaan sääntelyyn. Juridiikan puolelta käsitellään yksityisoikeuden perusteet ja verotuksen osalta käydään läpi sijoittajan verotusta koskevia säännöksiä, ja perhe- ja perintöoikeuden perusteita. Tutkinnot suorittaneiden määrä on kasvanut nopeasti ja vuonna 2014 APV 1 APV1 tentin suorittaneita oli 12 030 ja APV2 tentin suorittaneita oli 2 299. (APV tutkinnot, 2015.)

5.4 CEFA ja CIIA tutkinnot

Suomen sijoitusanalyytikot tarjosivat aiemmin CEFA ja CIIA tutkintoa. Tutkinnot kuitenkin yhdistyivät vuonna 2008 ja nimeksi tuli CEFA/CIIA-kurssi. (Sijoitusanalyytikot, 2008.)

CIIA-tutkinto on lyhenne nimestä Certified International Investment Analyst ja tutkintoa pidetään kansainvälisesti vaativana ja arvostettuna. Tutkinto on suunnattu sijoitusanalytikoille, salkunhoitajille ja muille sijoitusalan ammattilaisille. ACIIA Association of Chartered International Investment Analysts vastaa kokeesta ja ylläpitää sitä. CEFA/CIIA tutkinnot voi suorittaa kahdessa osassa ja saada kummastakin todistuksen. CEFA tutkinto vaatii kurssin hyväksymisen ja tietyn määrän työkokemusta, jonka jälkeen voi saavuttaa CEFA-diplomin. CIIA tutkinnot suorittajan täytyy suorittaa kaksi kansainvälistä preppauskurssia

ja lopputenttiä, jotka voidaan suorittaa myös Suomessa. Kun tentit on suoritettu hyväksytysti ja tutkinnon suorittajalla on vaadittava työkokemus, voi hän käyttää CIAA nimikettä. (Sijoitusanalyytikot, 2008.)

6 Taitaja - kilpailu

Taitajamästarsare on vuosittain järjestettävä ammatillisen koulutuksen taidonnäyte tapahtuma. Tapahtuma kestää kolme päivää (Taitajamästarsare, 2016b) ja taitojaan pääsee näyttämään 43 lajissa, neljässä (4) TaitajaPLUS – lajissa ja Taitaja9 lajeissa (Taitajamästarsare, 2016a). Kilpailussa edetään semifinaalien kautta finaaliin, jossa yksilölajeissa kilpailee 8 kilpailijaa ja pari- ja joukkuelajeissa 8 kilpapaaria. (SkillsFinland 2015, 15.)

6.1 Taitaja - kokeet

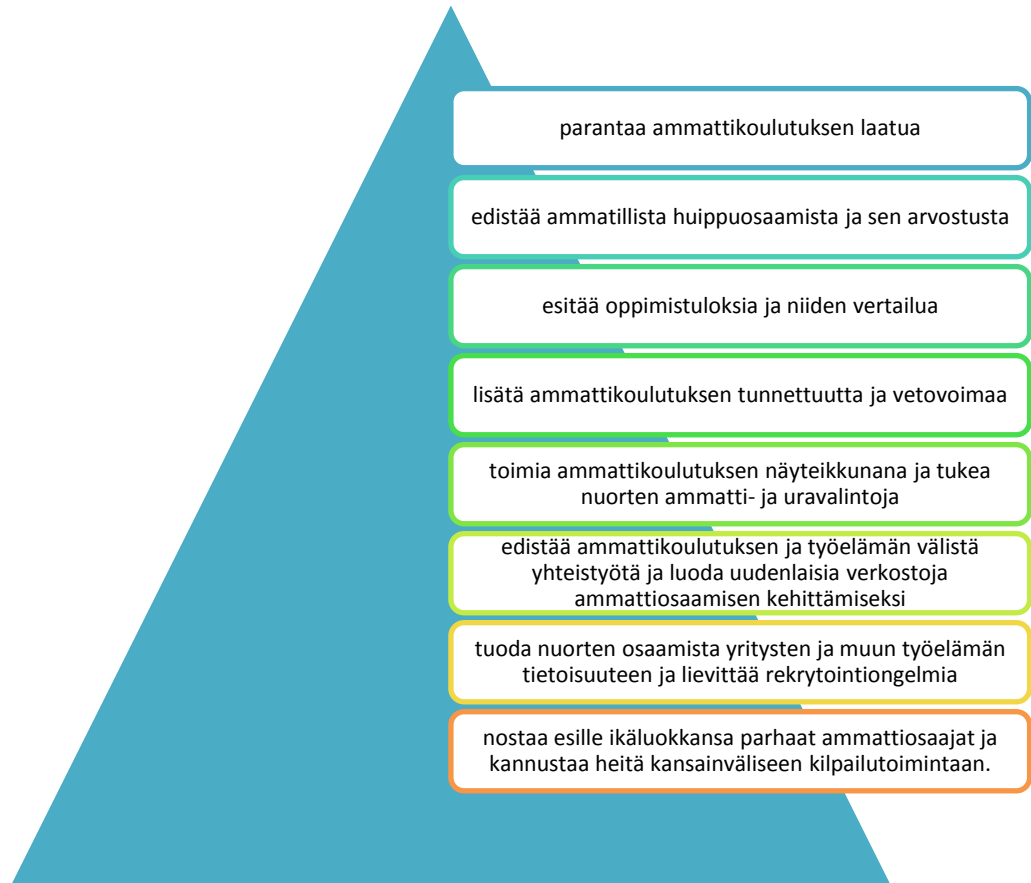
Taitaja koe on tarkoitettu kaikille alle 20-vuotiaille ja samana vuonna 20 vuotta täyttävälle ammattikoulussa oleville nuorille. TaitajaPLUS on tarkoitettu erityistä tukea tarvitseville ammattikoulun oppilaille, ja Taitaja9 on yhdeksäsluokkalaisten mahdollisuus näyttää osaamisensa kädentaidoissa, kuten tekniikassa, tekstiilityössä ja kotitaloudessa. (SkillsFinland 2015, 4-6.)

Taitaja-tapahtuman avulla on mahdollisuus tutustua ammattipolkuihin ja saada selville mitä ammattiin valmistuvilta huipuilta odotetaan. Nuorille tapahtuma antaa mahdollisuuden tutustua eri aloihin sekä kanavan luoda uusia suhteita tulevaisuuden työpaikkaa ajatellen. (Taitajamästarsare 2016a, 3). Taitaja-tapahtuman tärkein tehtävä on nuorten mahdollisuus osallistua alansa kilpailuun. Kilpailun avulla voidaan osoittaa sekä oma osaaminen että hankkia lisää taitoa. (SkillsFinland 2015, 4.)

Taitaja 2016 tapahtuman peruskivet ovat ”joustavuus, yksilölliset opintopolut ja yrittäjyys” (Taitajamästarsare, 2016b). Työnantajille tapahtuma antaa mahdollisuuden toimia huippuosaajien kanssa ja mahdollisuuden rekrytoida ammattiensa parhaat eli Taitaja-finaalissa menestyneet. Yrityksille tilaisuus on mahdollisuus markkinoida ja mainostaa itseään sekä tuotteitaan, että osaamistaan ja palveluitaan. Samalla se on mahdollisuus verkostoitua sekä oppilaiden, opettajien kuin muiden yritysten kanssa. (SkillsFinland 2015, 5.)

Sen lisäksi, että tapahtuma on nuorille mahdollisuus osoittaa osaamistaan, pyritään tapahtuman avulla edistämään ammattikoulun vetovoimaa sekä pysymään ajan tasalla koulutusten uudistusten mukana, selvittämällä osallistujien taitotaso. Kilpailun toivotaan kannustavan nuoria parempaan koulumenestykseen ja vahvemman ammattitaidon kehittämiseen. Kilpailuihin osallistuminen ja niissä menestyminen osoittavat nuoren sitoutumisen, ylpeyden ammattitaidostaan sekä oman osaamisen taitamisen. Tapahtumat ovat hyvä yhteistyöväylä nuorille työpaikkojen etsimisessä ja oman osaamisensa esittämisessä. Osallistujat saavat hyödyntää kilpailua ja tehtävät voidaan ottaa huomioon osana opintoja

ja osallistuminen opintosuorituksina. (Kuva 2. Taitaja kilpailun tavoite.) (SkillsFinland 2015, 4.)

Kuva 2. Taitaja kilpailun tavoite. (SkillsFinland 2015, 4.)

6.2 Taitaja-kilpailun rakenne

Kilpailu kestää kolme päivää ja tapahtuma alkaa avajaisilla ja päättyy päättäjäisillä. Ko-keeseen ilmoitetaan neljä kuukautta ennen finaalin alkua ja kilpailijat etenevät kilpai-luissa kaksi kuukautta ennen finaalia semifinaalin kautta. Menestys tasolla oikeuttaa siir-tymään seuraavaan vaiheeseen. Kaikille annetaan tasa-arvoinen mahdollisuus osallistua kilpailuihin. (SkillsFinland 2015, 5-6.)

Kokeen voi suorittaa sekä suomen ja ruotsin kielellä ja kielivalinta tulee tehdä ilmoittautu-misen yhteydessä. Jokainen kilpailija saa avukseen kilpailuhuoltajan ja joukkueenjohtajan, joka on koulutuksen järjestäjäkohtainen. Nämä avustajat auttavat kilpailijaa esimerkiksi käytännön asioissa ja heillä on oikeus toimia kilpailijan edustajana. Koulutuksenjärjestäjä maksaa osallistujan osallistumismaksun ja maksu kattaa sekä semifinaalin että finaalin. Maksujen avulla varmistetaan Taitajafinaalien jatkuminen sekä tapahtuman kehittäminen. (SkillsFinland 2015, 5.)

Taitaja-kilpailutehtävien tulee perustua Taitaja säännöissä esiintyvään lajikuvausvaatimukseen. Lajikuvaus esitetään kustakin lajista erikseen ja sen tulee olla osallistujien nähtävillä ennen kilpailuja. Kilpailut kestävät lajista riippuen 10 – 20 tuntia. (SkillsFinland 2015, 7-8.)

6.3 Taloushallintoalan kilpailutehtävät

Kilpailussa pääsee kilpailemaan myös taloushallinnon alalla. Itse finaali suoritetaan kolmena päivänä ja vuonna 2016 kilpailuun osallistuu yhteensä 14 nuorta. Tehtäviä finaalisissa on viisi, jotka on jaoteltu eri päiville siten, että kaksi tehtävää tehdään sekä ensimmäisenä että toisena päivänä. Viimeisenä päivänä tehdään viides eli viimeinen tehtävä. Tehtävät perustuvat opintosuunnitelman osaamispisteisiin (osp) ja koostuvat talouspalveluista (30 osp), kirjanpito (30 osp), toiminnan kannattavuuden suunnittelu (15 osp) ja tilinpäätöskirjaukset ja yritysverotus (30 osp). (Taitajamästar, 2016c.)

Kilpailun ensimmäinen tehtävä on Ms Office Exceliin tehtävä palkanlaskentatehtävä. Toinen tehtävä on osto- ja myyntireskontratehtävä jossa selvitetään yhden (1) kuukauden asunto-osakeyhtiön vastikereskontra Excel taulukkoon. Kolmas tehtävä on kirjanpito- ja kirjanpito-ohjelmallaan yhden kuukauden tositteet. Samalla tehdään tilinpäätös tarvittavine jaksotuksineen. Kilpailutehtävä neljä on veroilmoituksen laatiminen, jossa kilpailijat laskevat yrityksen verotettavan tulon ja täyttävät veroilmoituksen sähköisellä verohallinnon lomakkeella. Viimeinen eli viides tehtävä on yrityksen kannattavuuden suunnittelu ja siinä kilpailijat laskevat Ms Office Excelin avulla tuotteiden valmistuskustannuksia ja analysoivat kannattavuutta. Kaikki tehtävät esitetään tuomaristolle ja maksimipistemäärä kaikista tehtävistä on yhteensä 105 pistettä. Arviointi perustuu kiitettävään (K3) liiketalouden koulutusohjelmasta (merkonomi). Tärkein arviointikohta on taloushallinnon osaaminen ja siihen tarvittavan tiedon käsitteleminen ja hallinta. Kilpailijoiden esitellessä tuloksiaan, tuomarit arvostelevat samalla asiakaspalvelu- ja viestintätaitoja sekä työparien tehokkuutta että tuloksellisuutta. Kokonaisuuksien hallinnasta saa myös pisteitä. Yhtenä tärkeänä arvioinnin kohteena, osa-alueiden lisäksi, ovat elinikäisen oppimisen avaintaidot. (Taitajamästar, 2016c.)

7 Tradenomin taloushallinto-osaamisen testaaminen

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kevään 2016 aikana osana Haaga-Helian ”Tradenomin taloushallinnon osaaja” – opinnäytetyöryhmää. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää olisiko taloushallinnon tradenomeille suunnatulle päättökokeelle tarvetta ja mitä taloushallintoalan parissa työskentelevät henkilöt kokevat tarpeellisina taitoina sekä tarpeellisina ominaisuuksina alalla työskentelyyn.

7.1 Tutkimuksen tavoitteet, rajaus ja kohdejoukko

Tradenomeille ei tänä päivänä ole testiä, jonka avulla vastavalmistunut tradenomi voisi osoittaa oppimaansa. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää olisiko valtakunnallinen päättökoe taloushallinnon tradenomeille tarpeellinen. Tutkimuksen avulla selvitettiin mitä henkilökohtaisia ominaisuuksia taloushallinnon osaajalta vaaditaan ja mitä osaamisalueita vastavalmistuneilta tradenomeilta odotetaan, jotta he voisivat työskennellä tilitoimistoissa.

Tutkimuksen perusjoukko koostui alalla työskentelevistä taloushallinnon osaajista. Taloushallintoliitto ja heidän Viestintä- ja markkinointipäällikkö Outi Mäkinieni mahdollistivat ainutkertaisen tilaisuuden kerätä tutkimukselle tärkeää tietoa alan ammattilaisilta Taloushallintoliiton Tili- ja veropäivillä 18.–19.1.2016 Helsingin Finlandia-talolla. Kysely toteutettiin Webropol ohjelmiston avulla ja Taloushallintoliiton Tili- ja veropäiviltä vastauksia saatiin yhteensä 45 kappaletta. Kysely lähetettiin myös 100 eri tilitoimistoon, joista 61 vastasi. Lähetettyjen kyselyiden vastausprosentti oli hyvä, sen ollessa 61 prosenttia. Suomessa on 4 200 tilitoimistoa, joista suurin osa on kuitenkin yhden hengen toimistoja. Näissä toimistoissa kirjanpitoa hoidetaan yleensä sivutoimena, eikä päätyönä. (Yrittäjät, 2015.) Taloushallintoliiton auktorisoimia tilitoimistoja on yhteensä 803 (Taloushallintoliitto, 2015k) ja taloushallintoala työllistää tilitoimistoissa noin 13 000 henkilöä (v. 2014). (Mol, 2014.)

Tutkimuskysymykset perustuivat Taloushallintoliiton tekemään listaukseen kirjanpitäjältä vaadittavista ominaisuuksista sekä taidoista. Tutkimustulosten tuli olla yleistettävissä, joten tämä tuli huomioida myös otantajoukkoa määrittäessä. Otantajoukoksi valittiin Tili- ja veropäiville osallistuneet taloushallinnon osaajat ja Taloushallintoliiton auktorisoimat tilitoimistot ympäri Suomen.

7.2 Tutkimusmenetelmä

Kyselytutkimus toteutettiin määrällisenä eli kvantitatiivisena strukturoituna kyselynä. Määrällinen tutkimus perustuu tilastojen ja numeroiden hyväksikäyttämisen kohteen kuvaamiseen sekä tulkitsemiseen. (Koppa, 2015.) Kyselylomake (Liite 2. Kyselylomake) luotiin

Webropol – ohjelmiston avulla ja jokainen kysymys sisälsi valmiit vastausvaihtoehdot tai mielipideasteikon. Mukana oli myös mahdollisuus avoimelle vastaukselle. Avoimen vastausvaihtoehdon avulla vastaajille annettiin mahdollisuus vastata kysymykseen, valmiin vastausvaihtoehdon puuttuessa.

7.3 Kyselylomakkeen runko ja aineiston kerääminen

Kyselylomake (Liite 2. Kyselylomake) rakennettiin strukturoidusti teorian pohjalta. Ensimmäiset kolme kysymystä koostuivat taustatiedoista ja kysymykset olivat monivalintakysymyksiä. Uuden työntekijän tärkeimpiä ominaisuuksia selvittäessä neljännessä kohdassa, vastaajia pyydettiin valitsemaan kolme tärkeintä ominaisuutta kymmenestä (10) eri vaihtoehdosta. Viidennessä kohdassa vastaajia pyydettiin laittamaan tärkeysjärjestykseen 12 eri taloushallinnon osaajan taitoa Likertin 5 portaista asteikkoa käyttäen. Viimeisessä eli kuudennessa kohdassa kysyttiin päätöskokeen tarpeellisuudesta. Tutkimustulokset analysoitiin ja taulukoitiin Ms Office Excel ohjelmiston avulla.

7.4 Validiteetti ja reliabiliteetti

Tutkimuksen luotettavuutta mitataan validiteetin ja reliabiliteetin avulla. Validiteetti tarkoittaa oikean mittarin valitsemista, jotta saadaan mitattua juuri sitä, mitä tutkimuksessa halutaan mitata. (Hiltunen 2002, 3.) Mittarin validiteetin vaikuttaa se, että mittaria osataan käyttää oikeaan kohteeseen, oikealla tavalla ja oikeaan aikaan. (KvantiMOT, 2008.) Tulosten kannalta validiteetti kertoo tutkimuksen pätevyydestä. Validiteetin avulla varmennetaan, että aineisto, tutkimusmenetelmät ja niistä saadut tulokset ovat päteviä ja käyttökelpoisia. (Hiltunen 2002, 7.) Tutkimuksen reliabiliteetti kuvaa tutkimuksen luotettavuutta. Reliabiliteetti kertoo sen, kuinka luotettavia tulokset ovat, jos tutkimus toistetaan alkupestä tutkimusta varten valituilla mittaus- tai tutkimusmenetelmillä. (Hiltunen 2002, 11.)

Tähän tutkimukseen valittiin kyselylomake, koska kyseessä oli kvantitatiivinen tutkimus, jonka avulla pyrittiin selvittämään valitun kohderyhmän mielipiteitä kysymyksiin, jotka luotiin teoriaosuuden perusteella. Kysely on ainoa tapa mitata vastaajien mielipidettä tutkittavaa asiaa kohtaan, varsinkin kun tutkittavaa kohdetta eli taloushallinnon tradenomien kohta ei ole. Kohderyhmä on oikea tätä tutkimusta varten, sen edustaessa alan ammattilaisia. Tutkimus on validi ja tutkimusmenetelmät, siitä saatu aineisto ja sen perusteella saadut tulokset ovat käyttökelpoisia ja päteviä.

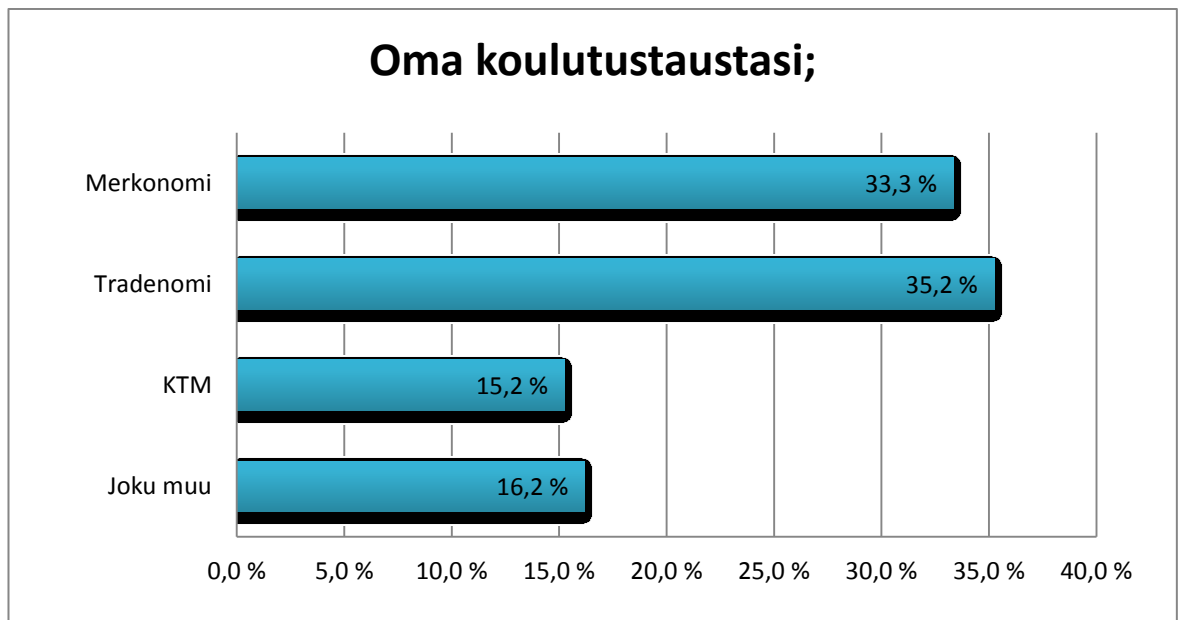
Tutkimuksen reliabiliteettia tarkastellessa olisi 95 prosentin luotettavuustason saavuttamiseen tarvittu yli 375 henkilön otos. (SurveyMonkey, 2016.) Tämän tutkimuksen otos oli

106. Jos tutkimuksen tulosta halutaan parantaa, tulisi tutkimus uusilla suuremmalla otoksella.

7.5 Taustatiedot

Kyselylomakkeessa (Liite 2. Kyselylomake) ensimmäiset kolme kysymystä olivat kysymyksiä, joiden avulla päästiin analysoimaan vastaajia. Ensimmäisenä kysyttiin koulutustaustasta, jossa vastausvaihtoehtoina oli merkonomi, tradenomi, KTM tai joku muu. Kyselyyn vastanneista 35 % oli tradenomeja, 33 % merkonomeja, 15 % Kauppatieteiden maistereita ja 16 % koulutukseltaan jotain muuta. Joku muu -vaihtoehdon valinnat olivat KLT tutkinnon suorittaneita merkonomeja ja tradenomeja. (Taulukko 1. Oma koulutustaustasi.)

Taulukko 1. Oma koulutustaustasi.

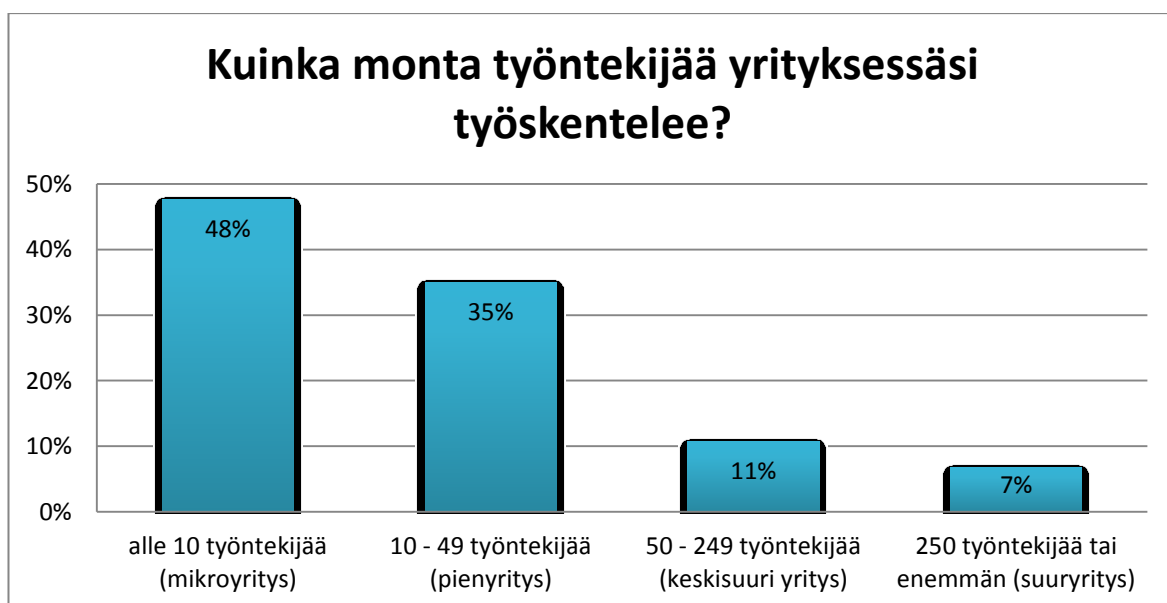
Seuraavana kyselylomakkeessa kysyttiin kuinka pitkään vastaaja on työskennellyt kirjjanpidon tehtävissä. Tämän avulla pyrittiin selvittämään, mikä vaikutus työkokemuksen kestolla on kyselyn vastauksiin. Vastausvaihtoehdot jaettiin kolmen vuoden jaksoihin alkaen vaihtoehdolla alle vuosi ja päättyen 16 vuoteen tai yli. Kaksi kolmasosaa (2/3) kyselyyn vastanneista oli työskennellyt kirjjanpidon tehtävissä 16 vuotta tai yli. Voidaan siis todeta, että vastaajat olivat hyvin kokeneita. Tämä antaa painoarvoa vastauksille. (Taulukko 2. Kuinka pitkään olet työskennellyt kirjjanpidon tehtävissä.)

Taulukko 2. Kuinka pitkään olet työskennellyt kirjankidon tehtävissä?

Viimeisenä taustatietona kysyttiin vastaajien työpaikan kokoa. Vastausvaihtoehdot jaettiin Yritys-Suomen yrityskokojaon mukaisesti alle 10 työntekijää (mikroyritys), 10 – 49 työntekijää (pienyritys) ja vaikka kirjankitolainsäädännön mukaan yrityksiä ei enää nimetä pienen yrityksen ja suuren yrityksen välillä, oli vastauslomakkeessa vaihtoehto 50 – 249 työntekijää (keskisuuri yritys) ja viimeisenä vaihtoehtona 250 työntekijää tai enemmän (suuryritys). (Yrityssuomi, 2016.) (Taulukko 3. Kuinka monta työntekijää yrityksessäsi työskentelee.)

Taulukko 3. Kuinka monta työntekijää yrityksessäsi työskentelee

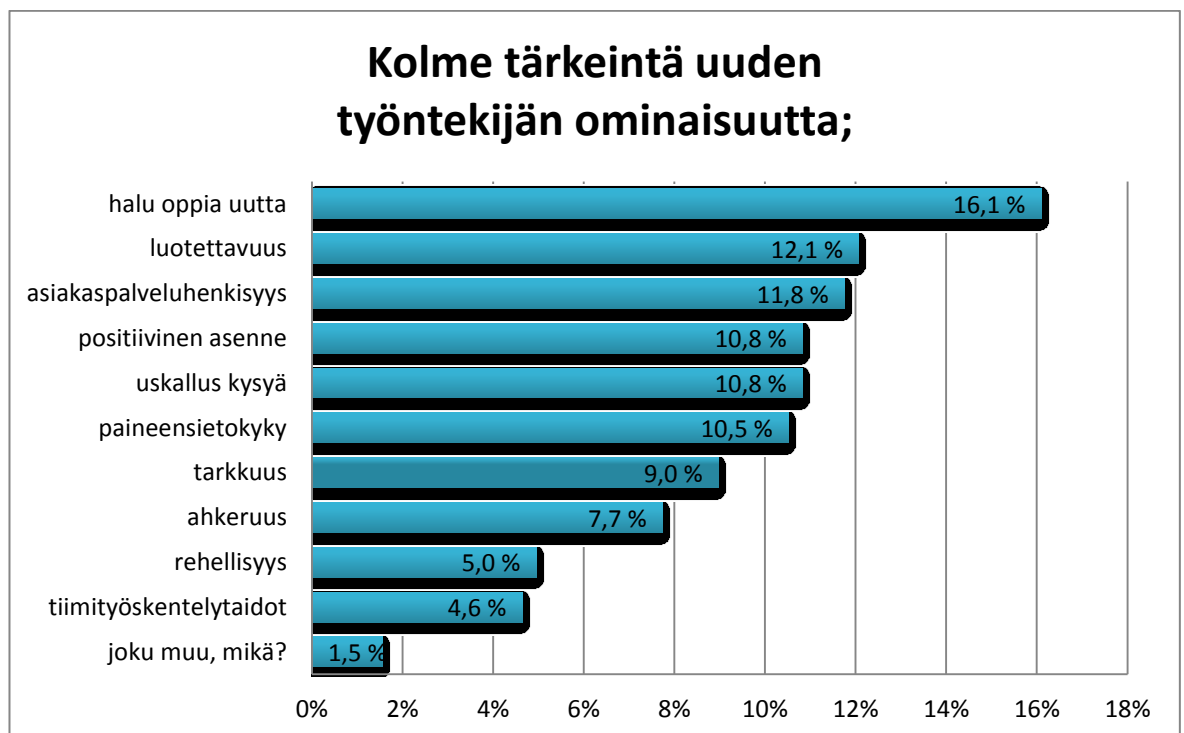

Suomalaisista yrityksistä 93,40 % on mikroyrityksiä, 5,5 % pienyrityksiä, 0,90 % keskisuuria ja 0,20 % suuryrityksiä. (Yrittäjät, 2015a.) Kyselyyn vastanneista (taloushallintoalan ihmisistä) 48 % työskenteli mikroyrityksissä, 35 % pienyrityksissä, 11 % keskisuurissa ja 7 % suuryrityksissä. Vastaajista keskimääräistä useampi työskenteli pien-, keski- ja suuryrityksissä. Selitys voi löytyä siitä, että isommissa yrityksissä on enemmän kysyntää taloushallinnon ammattilaiselle.

7.6 Työntekijän tärkeimmät ominaisuudet

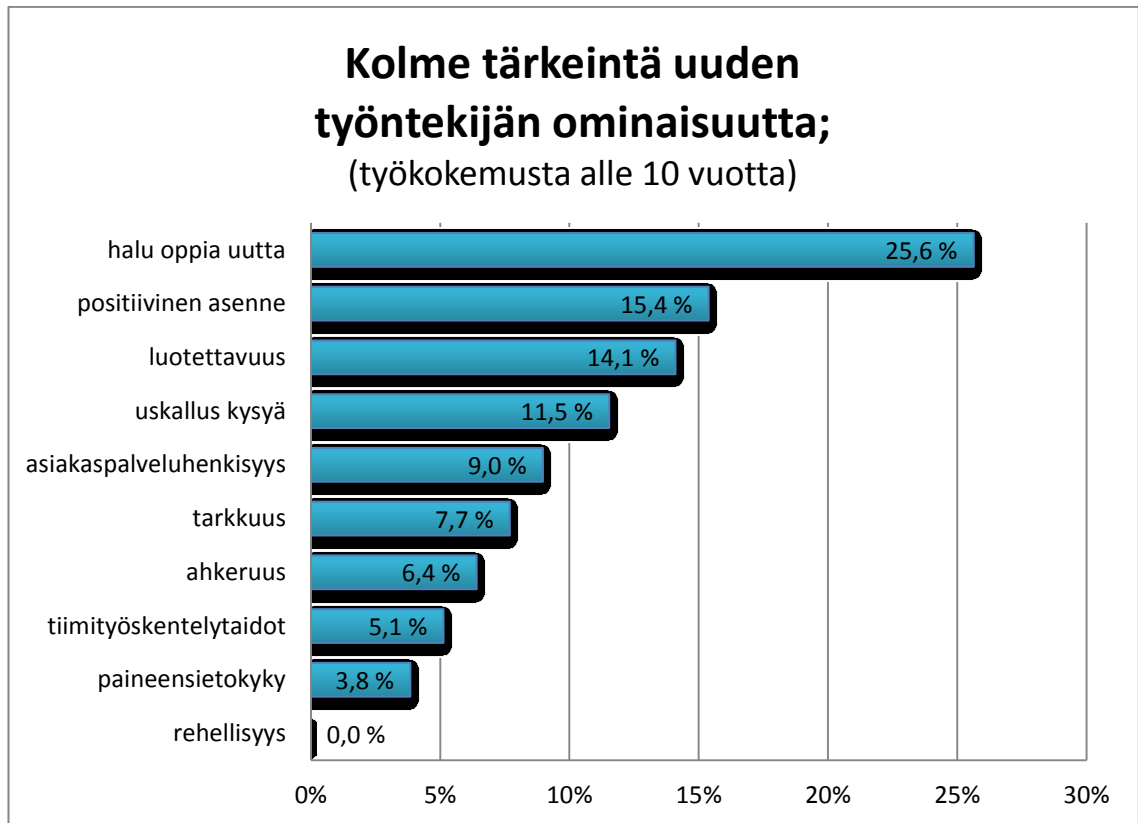
Neljännessä ja viidennessä osiossa selvitettiin uuden työntekijän henkilökohtaisia ominaisuuksia sekä taitoja, jotka uuden työntekijän olisi hyvä osata. Kaikkien vastaajien kesken kolme tärkeintä ominaisuutta olivat halu oppia uutta, luotettavuus ja asiakaspalveluhenkisyys. Valmiista vaihtoehdoista vähiten tärkeinä pidettiin tiimityöskentelytaitoja, rehellisyyttä ja ahkeruutta. (Taulukko 4. Kolme tärkeintä uuden työntekijän ominaisuutta.)

Taulukko 4. Kolme tärkeintä uuden työntekijän ominaisuutta

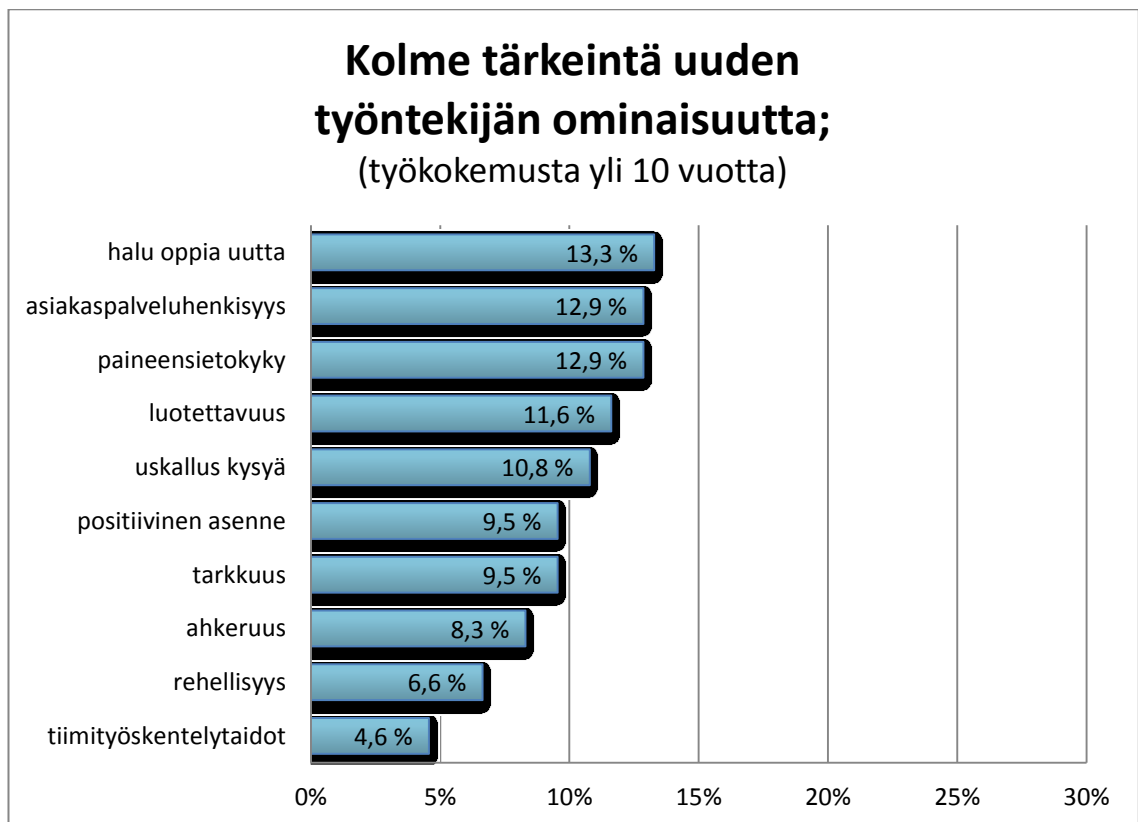

Jos vastauksia tarkasteltiin työkokemuksen mukaan niin, alle 10 vuotta työskennelleiden kesken kolme tärkeintä ominaisuutta olivat halu oppia uutta, positiivinen asenne ja luotettavuus. Valmiista vaihtoehdoista vähiten tärkeinä pidettiin rehellisyyttä, paineensietokykyä ja tiimityöskentelytaitoja. (Taulukko 5. Kolme tärkeintä uuden työntekijän ominaisuutta.)

Taulukko 5. Kolme tärkeintä uuden työntekijän ominaisuutta (työkokemusta alle 10 vuotta)

Taulukko 6. Kolme tärkeintä uuden työntekijän ominaisuutta (työkokemusta yli 10 vuotta)

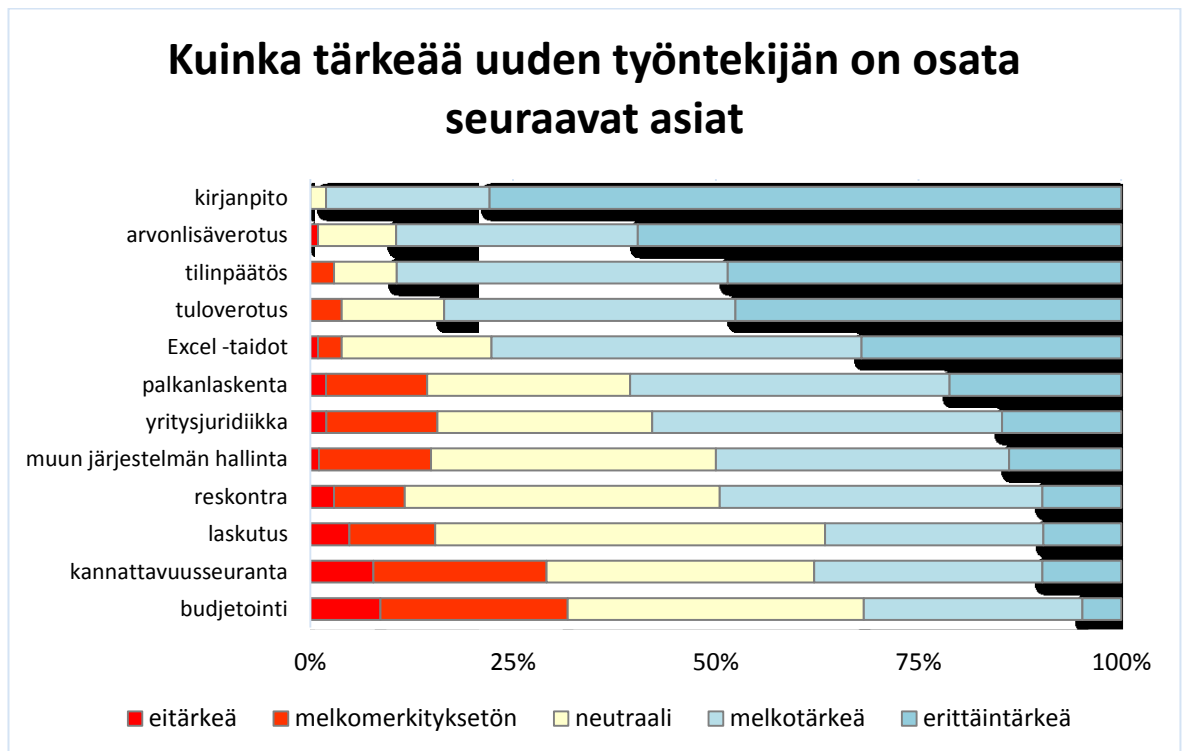

10 vuotta tai yli työskennelleiden kesken kolme tärkeintä ominaisuutta olivat halu oppia uutta, asiakaspalveluhenkisyys ja paineensietokyky. Paineensietokyvyn kohdalla ero oli selkeä vähemmän työkokemusta omaaviin. Selittävä tekijä voi olla erilaiset työtehtävät. Pidempään työskennelleet saattavat olla esimerkiksi vastuullisimmissa tehtävissä, jolloin he kokevat paineensietokyvyn olevan tärkeämpi ominaisuus kuin verrokkiryhmä. Tätä päätelmää ei kuitenkaan voi aineiston perusteella vahvistaa. Valmiista vaihtoehdoista vähiten tärkeinä pidettiin tiimityöskentelytaitoja, rehellisyyttä ja ahkeruutta. (Taulukko 6. Uuden työntekijän tärkeimmät ominaisuudet.)

7.7 Työntekijän osaaminen

Uuden työntekijän osaamisen tarpeita arvioitaessa, pidempään työskennelleet arvioivat ylipäänsä kaikki taidot tärkeämmiksi kuin vähemmän työkokemusta omaavat, mutta merkittävää eroa ryhmien välillä ei ollut. Tärkeimpinä taitoina pidettiin kirjanpidon, arvonlisä- ja tuloverotuksen sekä tilinpäätöksen osaamista – vähiten tärkeinä pidettiin budjetointia ja kannattavuusseurantaa. Tärkeimmiksi koetut taidot ovat taloushallintoalan perustöitä, joiden parissa suurin osa alan ammattilaisista työskentelee. Vähemmän tärkeiksi koetut taidot ovat työkaluja yrityksen johtamiseen, eivät niinkään päivittäisiä taloushallinnon työtehtäviä. (Taulukko 7. Kuinka tärkeää uuden työntekijän on osata seuraavat asiat)

Taulukko 7. Kuinka tärkeää uuden työntekijän on osata seuraavat asiat

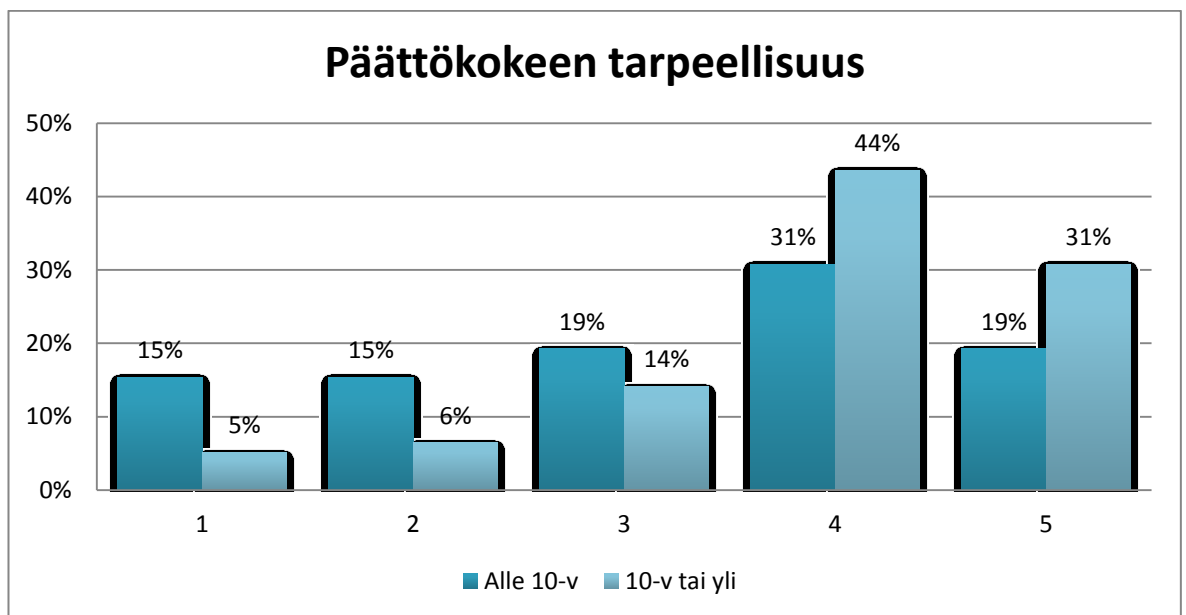

7.8 Valtakunnallinen päättökoe

Kysyttäessä valtakunnallisen päättökokeen hyödyllisyydestä yli 2/3 vastaajista piti päättökoeita tarpeellisena tai erittäin tarpeellisena, ja vastaavasti vajaa 1/5 tarpeettomana tai melko tarpeettomana. Vastauksien keskiarvo oli 3,7. Enemmän työkokemusta omaavat pitivät koetta selvästi tarpeellisempänä kuin vähemmän työskennelleet. (Taulukko 8. Päättökokeen tarpeellisuus)

Syynä saattaa olla esimerkiksi se, että vähemmän työkokemusta omaavilla on myös vähemmän aikaa valmistumisesta. Koulutuksen taso on vielä muistissa, eikä kokeelle tunneta tarvetta. Toisaalta pidempään työskennelleet ovat voineet huomata, että osaamisen taso on vaihtelevaa ja kokevat siksi kokeen tarpeelliseksi. Syiden selvittäminen vaatisi lisätutkimusta. Tärkein huomio kuitenkin oli, että päättökokeelle olisi kysyntää. (Taulukko 8. Päättökokeen tarpeellisuus)

Taulukko 8. Päättökokeen tarpeellisuus.

8 Pohdinta

Tutkimus osoitti, että päättökoetta tradenomeille pidetään tarpeellisena. Koe olisi hyvä suorittaa valtakunnallisesti esimerkiksi kerran vuodessa, ja jos mahdollista niin esimerkiksi verkossa. Näin pystyttäisiin palvelemaan suurempaa osallistujamäärää ympäri maata. Koe voitaisiin järjestää keskitetysti kerran vuodessa Helsingissä tai samaan aikaan määrättyillä paikkakunnilla samanaikaisesti.

Koe tulisi toteuttaa siten, että se ottaisi huomioon tutkimuksessa esiin tulleita asioita. Tärkeinä asioina pidettiin työntekijän ominaisuuksista halua oppia uutta, luotettavuutta ja asiakaspalveluhenkisyttä. Paineensietokyvyn tärkeys erottui pidempään työskennelleiden kohdalla ja sitä voisi testata esimerkiksi rajoittamalla koeaikaa tai jotain tiettyä tehtävän tekoaikaa. Tutkimuksessa tuli ilmi, että vastaajat pitivät tärkeinä uuden työntekijän taidoissa kirjanpitoa, arvonlisäverotusta, tilinpäätöstä, tuloverotusta, Excel-taitoja, palkanlaskentaa ja yritysjuridiikkaa. Koetehtävien olisi hyvä testata edellä mainittuja taitoja.

Opinnäytetyössä ilmeni, että muissa testeissä tavoitteena on parantaa omaa ammattitaitoaan tai hankkia tutkinto, jonka avulla voidaan osoittaa oma osaaminen. Osa testeistä on jopa välttämättömiä alalla työskentelyyn, säännösten tai vaatimusten kautta. Näitä olivat muun muassa Laillistettu kiinteistönvälittäjäkoe ja KLT-tutkinto. Kiinteistönvälitysalalla uusien säännösten mukaan välitysliikkeessä tulee olla, yhtä ”ei tutkinnon” - suorittanutta kohtaan olla yksi tutkinnon suorittanut. Taloushallintoliitto sen sijaan vaatii taloushallintoliiton auktorisoinnin saadakseen tilitoimistoilta yhden vastuussa olevan kirjanpitäjän, joka on suorittanut KLT-tutkinnon. Nämä edellä mainitut vaatimukset johtuvat pitkälti siitä, että niiden avulla halutaan varmistaa laadukas ja ammattitaitoinen palvelu asiakkaille sekä muille sidosryhmille. Tämä sama hyöty pitäisi näkyä taloushallinnon tradenomien päättökokeessa.

Tradenomien valtakunnallinen päättökoe voisi noudattaa samaa linjaa kuin Taitajakilpailu. Taitaja-kilpailun tavoitteena on parantaa oppilaiden omaa osaamista, mutta myös koululaitosten, oppilaiden ja yhteistyökumppaneiden yhteistyömahdollisuuksia. Tapahtumat toimivat osaamisen näyttämöinä nuorille, mutta samalla myös näyttämöinä kouluille ja työnantajille. Kilpailut auttavat kouluja ylläpitämään tasoa ja selvittämään miten ammattikoulutuksen laatua ja tarjontaa voisi parantaa. Tämä sama potentiaali pitäisi nähdä ammattikorkeakoulujen kannalta, sillä kokeita voisi hyödyntää koulujen kehittämisessä ja ajan tasalla pysymisessä. Ammattikorkeakoulut voisivat tukea oppilaitaan näyttämään taitonsa ja kannustaa heitä ammattiosaamisen kehittämisessä, mutta tukea myös työpaikan löytämisessä, yhteistyökumppaneiden avulla. Kokeen avulla koulut voisivat olla osa

ammattillisen osaamisen huipputason edistämisessä ja kasvattaa sen arvostusta entisestään.

Päättökoe auttaisi sekä kouluja että työntekijä, sillä heidän olisi helpompi ymmärtää millä taitotasolla hakijan taloushallinnon taidot ovat. Koulut voisivat myös hyväksyä kokeen osaksi opintoja ja sillä voisi hyväksi lukea osan opinnoista. Työnantajat voisivat käyttää koetta laaja-alaisemminkin ja selvittää sen avulla tulevien työntekijöiden sen hetkiset työtaidot ja mahdolliset kehittämisen kohteet. Moni on voinut työskennellä useamman vuoden samoissa tehtävissä ja näin ollen osaamisen taso voi vaihdella. Osa taidoista voi tarvita vahvistamista. Toivon, että tutkimus saa jatkoa ja koe saadaan tehtyä siten, että se palvelee niin oppilaita ja kouluja kuin työnantajia.

8.1 Opinnäytetyöprosessi ja oma osaaminen

Opinnäytetyöni aihe oli mielenkiintoinen ja vastaavaa aihealuetta en ole kohdannut. Huomasin tutkimusta tehdessäni, että olisi vielä monta asiaa mitä voisi selvittää, ja mihin olisi voinut tutustua syvällisemmin ja pitemmällä aikavälillä. Haasteen koin työn rajauksen taloushallinnon osajan kohdalta, eli olisiko työssä tullut enemmän erotella ulkoisen laskentaloimen ja sisäisen laskentatoimen tradenomien osaamisalueet. Tutkimus osoitti, että päättökoe olisi hyvä tehdä ja tutkimusta tulisi jatkaa, jotta saataisiin selvitettyä, millaisia päättökoetehtävien tulisi olla, ja miten koe tulisi toteuttaa. Mielestäni tein hyvää työtä, vaikka tutkimus rajattiinkin koskemaan tiettyä ryhmää – taloushallinnon tradenomeja. Toisaalta rajaus helpotti työn pitämistä kasassa.

Lähteet

Aalto, 2015. KHT- ja HTM-vaatimukset. Luettavissa:

<https://into.aalto.fi/display/fiaccounting/KHT-+ja+HTM-vaatimukset>. Luettu:25.3.2016.

Ajankohtaista. Taloushallinto nykypäivän yrityksessä. Luettavissa:

<http://www.ajankohtaista.fi/taloushallinto-nykypaivan-yrityksessa>. Luettu:17.4.2016.

APV tutkinnot, 2015. Tutkinnot. Luettavissa: <http://apvtutkinnot.fi/>. Luettu:25.3.2016.

Finanssiala, 2016a. Ammatillaiseksi finanssialalle useita eri polkuja.

Luettavissa: <http://www.finanssiala.fi/finanssialasta/finanssialan-koulutus>. Luettu:25.3.2016.

Finanssiala, 2016b. Finanssialan perusteet.

Luettavissa:<http://www.finanssiala.fi/fkmaterials/finanssialanperusteet/>. Luettu:25.3.2016.

Finva, 2016a. Vakuutustutkinto, VTS.

Luettavissa:<https://www.finva.fi/tuotteet/vakuutustutkinto-vts/>. Luettu:25.3.2016.

Finva, 2016b. Ylempi vakuutustutkinto, YVTS

Luettavissa: <https://www.finva.fi/tuotteet/ylempi-vakuutustutkinto-yvts/>. Luettu:25.3.2016.

Hiltunen, Leena 2002, 3. Validiteetti ja reliabiliteetti. Luettavissa:

http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ ja_reliabiliteetti.pdf. Luettu:21.4.2016.

Kauppakamari, 2015. Lakimuutos 2016: Vielä ehtii suorittaa laillistetun kiinteistönvälittäjän pätevyyden. Luettavissa: <http://kauppakamari.fi/2015/10/15/lakimuutos-2016-kiinteistonvalittajan-patevyys-lkv-lvv/>.

Luettu:10.4.2016.

Koppa, 2015. Määrällinen tutkimus. Luettavissa:

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/määrällinen-tutkimus>. Luettu:21.4.2016.

KvantiMOT, 2008. Mittaaminen: Mittarin luotettavuus. Luettavissa:

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/mittaaminen/luotettavuus.html>. Luettu:21.4.2016.

Mol, 2014. Taloushallinto. Luettavissa:<http://www.mol.fi/avo/alat/23.htm>. Luettu:26.4.2016.

PRH, 2016a. HT-tutkinto. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/vuoden2016tutkinnot/ht-tutkinto.html>. Luettu:25.3.2016.

PRH, 2016b. JHT-erikoistumistutkinto. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/vuoden2016tutkinnot/jht-erikoistumistutkinto.html>. Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016c 13. Kelpoisuuskoe ulkomailla hyväksytylle tilintarkastajalle. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/vuoden2016tutkinnot/kelpoisuuskoeulkomaillahyvakstyylletilintarkastajalle.html>. Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016d. Korkeakoulututkinto. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/korkeakoulututkinto.html>. Luettu28.3.2016.

PRH, 2016e. KHT-erikoistumistutkinto. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/vuoden2016tutkinnot/kht-erikoistumistutkinto.html>. Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016f. Käytännön kokemus. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/kaytannonkokemus.html>. Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016g. Tilintarkastusvalvonta. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta.html>. Luettu:10.4.2016.

PRH, 2016h. Opinnot. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/opinnot.html>. Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016i. Tilintarkastajan perustutkinto (HT-tutkinto). Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastusvalvonta/tutkinnot/perustutkintoht-tutkinto.html>. Luettu:25.3.2016.

PRH, 2016j. Tilintarkastajan vakuutuksen antaminen. Luettavissa: <https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/tilintarkastajanvakuutuksenantaminen.html>. Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016k. Siirtymäkauden tutkinnot. Luettavissa:

<https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto->

[opas/vuoden2016tutkinnot/siirtymaajantutkinnot.html](https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/vuoden2016tutkinnot/siirtymaajantutkinnot.html). Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016l. Yleiset edellytykset. Luettavissa:<https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto->

[opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/yleisetedellytykset.html](https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/yleisetedellytykset.html). Luettu:28.3.2016.

PRH, 2016m. Vaihtoehtoinen tutkintopolku. Luettavissa:

<https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto->

[opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/vaihtoehtointeutkintopolku.html](https://www.prh.fi/fi/tilintarkastajatutkinto-opas/tutkintojenhyvaksymisvaatimukset/vaihtoehtointeutkintopolku.html). Luettu:10.4.2016.

Taitajamästore, 2016a. Taitaja-tapahtuma. Luettavissa: [http://taitaja2016.fi/wp-](http://taitaja2016.fi/wp-content/uploads/2015/11/Taitaja2016-info.pdf)

[content/uploads/2015/11/Taitaja2016-info.pdf](http://taitaja2016.fi/wp-content/uploads/2015/11/Taitaja2016-info.pdf). Luettu:21.4.2016.

Taitajamästore, 2016b. Tapahtumainfo. Luettavissa: <http://taitaja2016.fi/tapahtumainfo/>.

Luettu:17.4.2016.

Taitajamästore, 2016c. 313 Taloushallinto. Luettavissa:

<http://taitaja2016.fi/competition/palvelut/313-taloushallinto/final/>. Luettu:20.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015a. Alalla tarvittavat taidot ja ominaisuudet. Luettavis-

[sa:http://opiskelijat.taloushallintoliitto.fi/rekrytointi/alalla-tarvittavat-taidot-ja-ominaisuudet](http://opiskelijat.taloushallintoliitto.fi/rekrytointi/alalla-tarvittavat-taidot-ja-ominaisuudet).

Luettu:25.3.2016.

Taloushallintoliitto, 2015b. Kirjanpidon ABC. Luettavissa:

<https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc>. Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015cb. KLT-kirjanpitäjien nimilista. Luettavis-

[sa:https://taloushallintoliitto.fi/kltsuomen_klt-kirjanpitajat](https://taloushallintoliitto.fi/kltsuomen_klt-kirjanpitajat). Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015dc. KLT & PHT. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/kltpht>.

Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015ed. KLT-tutkinto. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/kltpht/klt-tutkinto>.

Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015fe. Mikä on PHT? Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/useinkysyttya/mika-on-pht>. Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015g. Mitä taloushallinto on? Luettavissa: <http://opiskelijat.taloushallintoliitto.fi/opiskelijoille/mit%C3%A4-taloushallinto-on>. Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015h. Liity jäseneksi. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/liity-jaseneksi>. Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015i. PHT Palkkahallinto tilitoimistossa. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/klpht/pht-palkkahallinto-tilitoimistossa>. Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015j. TAL-PHT-koulutusohjelma. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/klpht/pht-palkkahallinto-tilitoimistossa/tal-pht-koulutusohjelma>. Luettu:17.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015k. Tilitoimistohaku. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/tilitoimistot/tilitoimistohaku>. Luettu:21.4.2016.

Taloushallintoliitto, 2015l. Säätiön hyväksymien KLT-kirjanpitäjien säännöt. Luettavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/klpht/klpht-tutkinto/klpht-saannot>. Luettu:17.4.2016.

Taloussanommat. Laskentatoimi. Luettavissa: <http://www.taloussanommat.fi/porssi/sanakirja/termi/Laskentatoimi>. Luettu:17.4.2016.

Sijoitusanalyytikot, 2008. CEFA-koulutus uudistuu, uusi tutkinto CIIA Suomeen. Luettavissa: http://www.sijoitusanalyytikot.fi/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=40. Luettu:25.3.2016.

SkillsFinland, 2015. Taitaja säännöt. Luettavissa: http://www.skillsfinland.fi/julkiset/julkaisut/2015/Taitaja-saannot%202015/Taitaja_saannot_FI_2015.pdf. Luettu:21.4.2016.

SurveyMonkey, 2016. Kyselytutkimuksen otoskoko. Luettavissa: <https://fi.surveymonkey.com/mp/sample-size/>. Luettu:5.5.2016.

Varsinais-Suomen yrittäjät, 2014. Kilpailu korostaa kirjanpitäjän tehtävän merkitystä. Luettavissa:

<http://www.viestintaharju.fi/uutiset/nayta/10935/Kilpailu+korostaa+kirjanpit%C3%A4j%C3%A4n+teht%C3%A4v%C3%A4n+merkityst%C3%A4>. Luettu:5.5.2016.

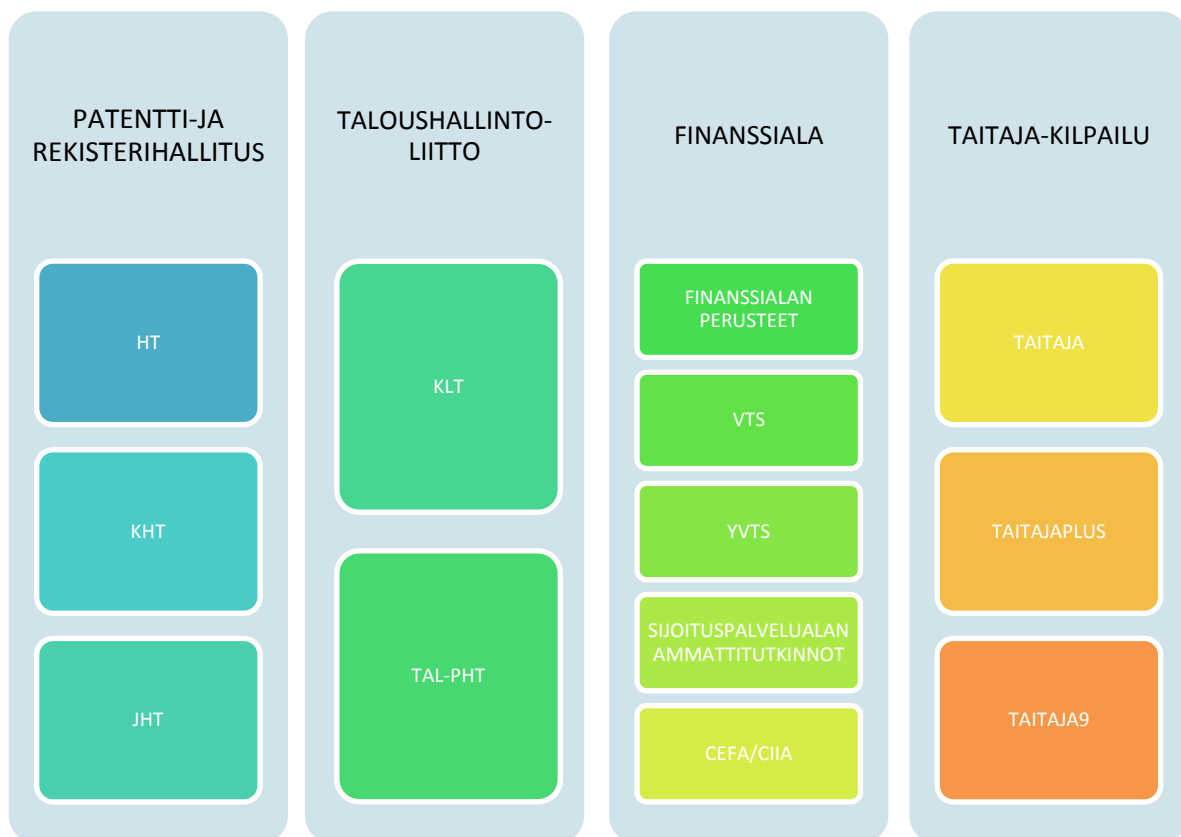
Yrittäjät, 2015a. Yrittäjyys Suomessa. Luettavissa: <http://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat/yrittajyys-suomessa-316363>. Luettu:5.5.2016.

Yrittäjät, 2015b. Yritykset heräsivät taloushallinnon sähköistämiseen: Kuittiyritys kuusinkertaistaa liikevaihtonsa 6.3.2015. Luettavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/uutisarkisto/a/uutisarkisto/yritykset-herasivat-taloushallinnon-sahkoistamiseen-kuittiyritys-kuusinkertaistaa-liikevaihtonsa>. Luettu:21.4.2016.

Yrityssuomi, 2016. Yrityksen koko. Luettavissa: <https://www.yrityssuomi.fi/yrityksen-koko>. Luettu:21.4.2016.

Liitteet

Liite 1. Kuvaaja opinnäytetyössä esitellyistä tutkinnoista

Liite 2. Kyselylomake

Tradenomin taloushallinto-osaaminen

1. Oma koulutustaustasi:

- Merkonomi Tradenomi KTM Joku muu, mikä:

---

2. Kuinka pitkään olet työskennellyt kirjanpidon tehtävissä:

- alle vuosi 1 – 3 4 – 6 7 – 9 10 – 12 13 – 15 16 tai yli vuotta

3. Kuinka monta työntekijää yrityksessäsi työskentelee?

- alle 10 työntekijää (mikroyritys) 10 - 49 työntekijää (pienyritys)
 50 - 249 työntekijää (keskisuuri yritys) 250 työntekijää tai enemmän (suuryritys)

4. Valitse alla olevista kolme tärkeintä uuden työntekijän ominaisuutta:

- ahkeruus positiivinen asenne halu oppia uutta
 uskallus kysyä tarkkuus luotettavuus
 rehellisyys asiakaspalveluhenkisyys tiimityöskentelytaidot
 paineensietokyky joku muu, mikä:

KÄÄNNÄ →

5. Kuinka tärkeää uuden työntekijän on osata seuraavat asiat? Käytä koko vastausasteikkoa:

	ei tärkeä	melko merkityksetön	neutraali	melko tärkeä	erittäin tärkeä
arvonlisäveroitus					
reskontra					
laskutus					
tuloverotus					
yrittäjyysjuridiikka					
kirjanpito					
tilinpäätös					
budjetointi					
palkanlaskenta					
kannattavuusseuranta					
Excel-aidot					
muun taloushallintajärjestelmän hallinta					
Joku muu, mikä:					

6. Olisiko valtakunnallinen päättökoe taloushallinnon tradenomeille mielestänne hyödyllinen? Kokeella testattaisiin vastavalmistuneen tradenomin käytännön kirjanpidon hoitamisen osaamista.

Tarpeeton - (1) - (2) - (3) - (4) - (5) - Erittäin tarpeellinen

Palautathan ystävällisesti lomakkeen Taloushallintoliiton mediapisteessä sijaitsevaan vastauslaatikkoon, joka on merkitty Haaga-Helian logolla.

Kiitos vastauksistasi ja mukavaa Tili- ja veropäivää!